

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja obce Brezov
2015 – 2020 s výhľadom do roku 2024

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 FORMY A OBSAHY MATERIÁLOV PRE VEREJNOSŤ	6
2.1 ANALYZOVANÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY	7
2.2 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PRE REALIZÁCIU PHRSR OBCE	9
2.3 DOKUMENTY SÚVISIACE S ROZVOJOM OBCE BREZOV – ZAČLENENIE OBCE DO ÚZEMIA MAS TOPOĽA	16
3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	17
3.1 HISTÓRIA OBCE	19
3.2 SYMBOLY OBCE	20
3.3 PRÍRODNÉ POMERY	20
3.4 VYUŽITIE KRAJINY OBCE	20
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	22
3.6 CESTOVNÝ RUCH	22
3.7 OBYVTEĽSTVO A ŠTRUKTÚRA OSÍDLENIA	23
3.8 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	28
3.9 BÝVANIE – VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ	30
3.10 ŠKOLSTVO	31
3.11 KULTÚRA A ŠPORT	31
3.12 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	31
3.13 EKONOMIKA OBCE	31
3.14 SAMOSPRÁVA	32
3.15 TRH PRÁCE	32
3.16 TECHNICKÁ, TECHNOLOGICKÁ A DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	33
4 IDENTIFIKÁCIA VONKAJŠÍCH FAKTOROV A ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V OBCI	34
5 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR	37

6 SWOT ANALÝZY	38
6.1 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA — HLAVNÉ ODVETVOVE DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BREZOV	43
7 VÍZIA OBCE BREZOV	44
7.1 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	45
8 PROGRAMOVÁ ČASŤ	45
9 EX-ANTE HODNOTENIE	47
10 REALIZAČNÁ ČASŤ	48
11 AKČNÝ PLÁN	50
12 FINANČNÁ ČASŤ	50
13 ZÁVER	51

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Štruktúra operačných programov	10
Tabuľka 2 Základná charakteristika obce	17
Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia za rok 2014	21
Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Brezov	24
Tabuľka 5 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov	26
Tabuľka 6 Vzdelanie	28
Tabuľka 7 Odvetvia hospodárstva	29
Tabuľka 8 Hospodáriace domácnosti	30
Tabuľka 9 Príjmy a výdavky obce	32
Tabuľka 10 Nezamestnanosť	32
Tabuľka 11 Technická infraštruktúra	33
Tabuľka 12 STEEP analýza	36
Tabuľka 13 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHRSR	37
Tabuľka 14 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti	46
Tabuľka 15 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v hospodárskej oblasti	46
Tabuľka 16 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v environmentálnej oblasti	47
Tabuľka 17 Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024	49
Tabuľka 18 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení	50
Tabuľka 19 Postup tvorby PHRSR - záver	51

ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA Č. 1 AKČNÝ PLÁN	54
PRÍLOHA Č. 2 POUŽITÁ LITERATÚRA	56
PRÍLOHA Č. 3 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	57

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BREZOV

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 -2024

Formulár č.1 – Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2024
Územné vymedzenie:	Prešovský kraj, okres Bardejov, obec Brezov ŠÚJ 519 081
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	9.2.2015
Dátum platnosti:	Od 2015 – 2020 s výhľadom do roku 2024
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Brezov	
ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Bardejov
Región:	Prešovský samosprávny kraj
Poloha:	49°08'40"S 21°29'32"V
Nadmorská výška:	190 m.n.m.
Rozloha:	6,89 km ² (689 ha)
Počet obyvateľov:	386 (31.12.2014)
Hustota obyvateľstva:	56,02 obyv./km ²
NACIONÁLE	
PSČ:	087 01
ŠÚJ:	519 081
EČV:	SK
Tel. predvoľba:	054
OFICIÁLNE ADRESY	
Adresa:	Obec Brezov – Obecný úrad Brezov 21 087 01 Giraltovce
E-mail:	brezovobec@gmail.com
Telefón:	0904 258 380
Fax:	

1 ÚVOD

PHRSR - Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov bol vypracovaný v mesiacoch december 2014 – február 2015 v zmysle zákona č. 309/2014 z 15. októbra, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Táto novela stanovila metodiku a z nej vyplývajúcu novú štruktúru a postupy spracovania PHRSR.

PHRSR je východiskovým dokumentom pre tvorbu stratégií súvisiacich s čerpaním Európskych štrukturálnych investičných fondov (EŠIF). PHRSR je výsledkom strategického plánovania, ktorá tiež konkrétne naplňuje stratégiu CLLD MAS TOPOĽA, o. z.

Tvorba PHRSR obce Brezov vychádza z princípov:

- kvalitných a overených dát,
- komplexnej ekonomickej, sociálnej a ekologickej analýzy,
- partnerstva hlavných aktérov územia obce,
- udržateľného využitia hodnôt a zdrojov územia obce.

Formulár č. 2 Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu:	Program hospodárskeho rozvoja a program sociálneho rozvoja obce BREZOV na roky 2015 - 2020
Forma spracovania:	Dodávateľsky neziskovou organizáciou VIDIEK, Bardejovská 254, 087 01 Giraltove
Riadenie procesu spracovania:	Koordinátor spracovania – starosta obce Ing. Jozef Kristiňák Pracovná skupina za ekonomickú oblasť: Vedúci: Ing. Ján Bednár Členovia: Mariana Daňková, Ing. Mária Steklová Pracovná skupina za environmentálnu oblasť: Vedúci: Ing. Ján Kanuščák Členovia: Peter Lukač, Ján Gdovin Pracovná skupina za sociálnu oblasť: Vedúci: Darina Krasnajová, Členovia: Helena Vašková, Ing. Ján Kanuščák
Obdobie spracovania:	Podľa harmonogramu
Financovanie spracovania:	Náklady na dodávateľské spracovanie spolu: 150 EUR Náklady na tlač spolu : 50 Náklady na publicitu spolu: 50

Náklady na pracovné stretnutia: 50

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č.3 Harmonogram spracovania PHRSR v roku 2015

Harmonogram spracovania PHRSR														
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.
Úvod														
Analytická časť														
Strategická časť														
Programová časť														
Realizačná časť														
Finančná časť														
Záver														

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2014

Zámer spracovania PHRSR bol navrhnutý Obecným zastupiteľstvom v Brezove **ako základný a kľúčový strednodobý rozvojový dokument ktorý:**

- bude cielené a koncepcne usmerňovať a podporovať ekonomický sociálny rozvoj obce,
- jasne stanoví priority a ciele za účelom realizácie strednodobého a trvalo udržateľného rozvoja založeného na cielenej stratégii a nie na náhlych nekoordinovaných rozhodnutiach,
- zahrnie výstupy z Miestnej stratégie rozvoja územia MAS Topoľa a regionálnych a národných dokumentov,
- konkrétne a jasne sformuluje predstavu a víziu o budúcnosti obce Brezov do roku 2024.

ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

2 FORMY A OBSAHY MATERIÁLOV PRE VEREJNOSŤ

Informovanie verejnosti je zabezpečované v úzkej súčinnosti pri tvorbe Miestnej stratégie rozvoja územia MAS Topoľa, o. z., ktorého členom je i obec Brezov, najmä pri tvorbe článkov v Gíraltovskom spravodajcovi a pod., príprave anketových materiálov, prieskumov verejnej mienky, dotazníkmi pre širokú verejnosť a záujmových skupín, informačných formulárov, tabuliek, novinových článkov, stretnutí s odborníkmi na spracovanie stratégie MAS TOPOĽA a občanov obce Brezov.

Stretnutia so spracovateľmi PHRSR konkrétne budú riešiť a hodnotiť aktuálny stav obce, hľadať a analyzovať vnútorné činitele ovplyvňujúce súčasný stav obce, hľadať východiská z terajšej situácie a vytvárať víziu obce do roku 2024, v oblasti hospodárskej, environmentálnej a sociálnej. Za každú oblasť je potrebné i naďalej sa zúčastňovať na stretnutiach s nezávislými expertmi, týkajúcich sa poradenských služieb a prípravy MSRÚ MAS Topoľa a neustále využívať jej webovú stránku.

Počas prípravy PHRSR v obci zorganizovať verejné stretnutia s občanmi a poslancami za účelom ich participácie na vízii a strategických cieľoch v rámci spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov.

2.1 Analyzované koncepčné dokumenty

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov patrí medzi základné dokumenty podporujúce regionálny rozvoj v SR ako súčasť sústavy členenej na strategické dokumenty vypracované na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty EÚ (pre využitie zdrojov predstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady v rámci podpory regionálneho rozvoja na:

I. Miestnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezov je strednodobý programový dokument na úrovni obce,
- Rozpočet obce.

II. Regionálnej úrovni:

Plán hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na programové obdobie 2014 - 2020, ktorý je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu.

Je základným strednodobým programovým dokumentom, ktorý bude:

- cielene a koncepčne usmerňovať a podporovať celkový sociálny a ekonomický rozvoj Prešovského kraja,
- jasne stanovovať priority a ciele za účelom realizácie strednodobého trvalo udržateľného rozvoja založeného na cielenej stratégii a nie na náhlych a nekoordinovaných rozhodnutiach,

- zahrňovať najdôležitejšie výstupy z Regionálnej inovačnej stratégie Prešovského samosprávneho kraja 2015 – 2020 (ako RIS PSK),
- zohľadňovať aktuálne trendy a akceptovať požiadavky európskych štruktúr a iniciatív, ako aj aktuálnu ekonomickú a sociálnu situáciu v Slovenskej republike, Prešovskom kraji, ale i v jeho jednotlivých okresoch.

III. Národnej úrovni:

Národná stratégia regionálneho rozvoja do roku 2020 a jej aktualizácia. Cieľom aktualizácie je spoločné priebežné hodnotenie vývoja politik regionálneho rozvoja na štátnej a regionálnej úrovni ôsmich Vyšších územných celkov (NUTS 3) za obdobie od jeho prijatia v roku 2010 a súčasná aktualizácia s ohľadom na plnenie cieľov NRSR SR. Cieľom je zohľadnenie tvorby komplexnej vládnej politiky, podpory regionálneho rozvoja na obdobie na roky 2014 – 2020 a zosúladenie priorít národnej stratégie s obsahovým dokumentom EÚ – Stratégia Európa 2020.

1. Partnerská dohoda určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie.
2. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre Programové obdobie 2014 – 2020:
  - a. Integrovaný regionálny operačný program "IROP" - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
  - b. Sektorový operačný program, je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.

Ostatné programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 ktorej cieľom je: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast,
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,

- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP) – ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré spracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštatny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracúvajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t. j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t. j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

2.2 Finančné zabezpečenie pre realizáciu PHRSR obce Brezov

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja bude realizovať:

- na mikroregionálnej úrovni združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obce Brezov a súkromného sektoru,
- z rozpočtu obce v prípade individuálnych projektov,
- alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov i so súkromným sektorom.

Doplňkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec. Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona č. 369/1990 Z. z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov a zdrojov štrukturálnych fondov Európskej únie. Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov boli použité prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR a Štatistického úradu SR.

Obec Brezov má vytvorené možnosti čerpania i mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a **prioritných oblastí** tzv. Pozičného dokumentu:

Prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EU, Partnerskej dohody a Operačných programov.

Tabuľka 1 Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ/investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (Val)	MŠVVŠ SR	1a, 10		EFRR,ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRRSR	MF SR	2 7 a, b, c, d	KF,EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVRSR	MV SR	9	EFRR,ESF
			8,9,10		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠSR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽPSR	MDVRRSR	4c	KF,EFRR
			MHSR	4,7 e	
			4,5,6		
			MVSR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRVSR	MKSR	6c	ESF,EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10,	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR,ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRVSR			EPFRV

9	Rybné hospodárstvo	MPaRVSR	EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK	EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK	EFRR

Zdroj: vlastné spracovanie

Priority operačných programov:

OP VÝSKUM A INOVÁCIE

PRIORITNÁ OS 1: Výskum a vývoj pre potreby inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu.

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Podpora podnikateľských investícií do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií.

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP s cieľom zapojenia do rastu a inovácií.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií.

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne projekty žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

Neprojektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez národné projekty):

- Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (LFA)
- Agroenvironmentálne operácie súvisiace s klímou
- Ekologické poľnohospodárstvo
- Platby za životné podmienky zvierat
- Platby Natura 2000.

OP KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Strategické ciele:

Starostlivosť o životné prostredie je vymedzená tromi cieľmi:

- zníženie objemu komunálneho odpadu,
- zníženie spotreby fosílnych palív – využitie z obnoviteľných zdrojov energie,
- zlepšovanie vodného hospodárstva.
- Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia.

Vybudovanie vysokej kvality ŽP je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Stav životného prostredia v riešenom území je uspokojivý.

Ovzdušie:

Riešene územie z hľadiska čistoty ovzdušia predstavuje relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak do určitej miery atakované diaľkovým prenosom emisií priemyselných aglomerácií. Relatívnu homogénnosť územia mohli narúšať priestory kumulácie zdrojov a činnosti spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Takéto výrazne zdroje znečistenia ovzdušia však v riešenom území zastúpené nie sú.

Voda:

Je nevyhnutnou súčasťou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov. Zabezpečenie dostatku kvalitnej čistej vody je preto jednou zo základných požiadaviek existencie človeka. Do riešeného územia nezasahuje žiadne významná vodohospodárska oblasť. Vybudovanie vodovodnej siete v obci je však nevyhnutné.

Povrchové vody patria do čiastkového povodia Bodrogu. Miestne potoky sú prítokom rieky Topľa. Pri hodnotení kvality povrchovej vody môžeme konštatovať, že na tomto území sa predpokladá zaťaženie

toku predovšetkým biologickým a mikrobiologickým znečistením. Vzhľadom na absenciu adekvátneho zneškodňovania odpadových vôd, akútna úprava koryta rieky Topľa, z dôvodu častých záplav konzultovať s povodím Bodrogu a vypracovať Protipovodňový plán obce s riešením, i dažďovej vody v obci).

Ďalším zdrojom znečistenia a ohrozenia kvality podzemných a povrchových vôd je poľnohospodárska výroba predovšetkým koncovka živočíšnej výroby.

Preto sa vyžaduje vybudovanie ČOV v združenej investícii s obcou Lascov.

Kontaminácia pôdy:

Z cudzorodých látok do pôd prispievajú najmä priemyselné, energetické a dopravné emisie, agrochemikálie. Z hľadiska kontaminácie pôd sú v riešenom území zastúpené pôdy nekontaminované a pôdy mierne kontaminované.

Hluk:

Podľa poznatkov zdravotníctva 65 dB predstavuje hranicu, od ktorej začína byť negatívne ovplyvňovaný vegetatívne nervový systém. V riešenom území sa nevykonáva monitoring hlukovej záťaže z cestnej dopravy. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy je však miera tejto záťaže vo všeobecnosti nízka. Jediným výraznejším mobilným zdrojom hluku sú prejazdy ťažkých nákladných automobilov prepravujúcich vyťaženú drevnú hmotu, stavebný materiál cez intravilán obce. Frekvencia ich prejazdov však nie je vysoká. Významnejšie stacionárne zdroje hluku sa v riešenom území nenachádzajú.

Ochrana prírody:

Napriek zložitým podmienkam sa v riešenom území zachovali prírodné lesy.

Celé územie je s ekologického hľadiska kvalitné s veľkým potenciálom pre rozvoj rekreácie a turistiky. V obci je potrebná výsadba izolačnej, filtračnej, verejnej, obytnej a vyhradenej zelene a doplniť aj na vhodných miestach aleje. Ochrannú izolačnú zeleň je potrebné doplniť po obvode. Dobudovať verejné priestory s adekvátnou parkovou zeleňou najmä v centre. štruktúru zelene začleniť do dedinskej horskej prírody.

Pásma hygienickej ochrany:

- okolo cintorína 50 m,
- hospodárskej a živočíšnej výroby 200 m,
- ochranné pásma plynovodov a elektrických vedení a komunikácií 20 m,
- 6 m ochranné pásmo okolo vodných tokov.

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie mestského prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

INTEGROVANÝ REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM

PRIORITNÁ OS 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov.

PRIORITNÁ OS 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy.

PRIORITNÁ OS 3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území.

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

PRIORITNÁ OS 4: Bratislavský kraj

PRIORITNÁ OS 5: Technická pomoc

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA Interreg II. SR-Poľsko

PRIORITNÁ OS 1: Využívanie inovačného potenciálu

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1 Investície do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a celoživotného vzdelávania (10)

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2 Podpora podnikania a investícií do výskumu a vývoja, a rozvoja prepojení a synergie medzi podnikmi, centrami výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania (1b)

PRIORITNÁ OS 2: Dopravná dostupnosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1 Zlepšenie regionálnej mobility prostredníctvom napojenia na sekundárnych a terciárnych uzlov do TEN-T infraštruktúry (7b)

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2 Rozvoj ekologicky citlivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

PRIORITNÁ OS 3: Kvalitné životné prostredie pre obyvateľov

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1 Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva (6c)

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2 Ochrana a obnova biodiverzity, ochrana a obnova pôdy a propagácia služieb ekosystémov vrátane NATURA 2000 a zelenej infraštruktúry (6d)

PRIORITNÁ OS 4: Rozvoj miestnych iniciatív

INVESTIČNÁ PRIORITA 4.1 Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy – Fond malých projektov

PRIORITNÁ OS 5: Technická pomoc

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA

Veľmi dôležitý dokument, ktorý vytvára priestor pre prípravu a realizáciu PHRSR obcí. Obec Brezov môže čerpať z operačného programu PRV, ktorý spolu s IROP vytvára možnosť multifondového čerpania prostriedkov ako i z iných operačných programov.

PRV je strategický dokument ktorý zahŕňa:

- Systém riadenia CLLD- Miestny rozvoj vedený komunitou. Je nástroj na zapájanie aktérov (obyvateľov) do rozhodovania o sociálnom, environmentálnom a ekonomickom rozvoji obce Brezov. Je založený na princípe riadenia zdola – nahor, metódou LEADER,
- LEADER - je inovatívny prístup pre rozvoj vidieka a jeho politiku. Základnou myšlienkou je podporovať rozvoj na základe využívania lokálneho potenciálu i územia obce a jeho vnútorných zdrojov. O rozvoji územia teda pri uplatňovaní prístupu zdola – nahor rozhodujú miestni aktéri z územia,
- Systém riadenia Programu rozvoja vidieka 2014 - 2020.

Základné priority rozvoja vidieka

Program rozvoja vidieka SR na roky 2014-2020 je súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá stojí na dvoch pilieroch. Prvý z nich pozostáva z nástrojov súvisiacich s fungovaním poľnohospodárskych trhov a potravinového dodávateľského reťazca, s priamymi platbami, ako aj dobrým poľnohospodárskym a environmentálnym stavom. Uvedené opatrenia spoločne tvoria podstatu podpory poľnohospodárov v EÚ, ako aj základy fungujúceho udržateľného poľnohospodárstva v rámci celej EÚ.

Druhým pilierom SPP je politika rozvoja vidieka, ktorej cieľom je zlepšovať konkurencieschopnosť pôdohospodárstva, udržiavateľné spravovanie prírodných zdrojov, opatrenia na ochranu klímy, ako aj vyvážený územný rozvoj vidieckych oblastí. Táto je vykonávaná prostredníctvom projektových a neprojektových opatrení prostredníctvom Operačných programov a ich realizáciou.

Dôležitým prvkom reformy politiky súdržnosti EÚ je koncentrácia zdrojov z budúcich fondov EÚ na obmedzené množstvo priorít s jasnými výsledkami. Fondy EÚ je potrebné nasmerovať na financovanie priorít s najväčším potenciálom rastu, viac využívať návratné finančné zdroje a národné financovanie. Z pohľadu Európskej komisie je najúčelnejšie využiť fondy Spoločného strategického rámca EÚ na podporu týchto oblastí:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie,
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov,
- moderná a profesionálna verejná správa.

Celkové disponibilné zdroje na realizáciu PRV na programovacie obdobie sú vo výške 5 248 058 917EUR.

Z toho:

- I. Pilier - Priame platby 3 054 205 654 EUR, Program rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby 114 258 134 EUR
- II. Pilier – Program rozvoja vidieka 2 079 595 129 EUR. Plnenie priorít PRV SR 2014 – 2020
- Projektové opatrenia spolu 1 008 742 740 EUR z toho vyčlenené pre obce 119 500 000 EUR
- Neprojektové opatrenia spolu 232 722 389 z toho vyčlenené pre obce 104 783 019 EUR

Uvedené zdroje uvádzame, aby aktéri pri spracovaní PHRSR vedeli, akú možnosť majú využívať zdroje pre rozvoj samotnej obce.

2.3 Dokumenty súvisiace s rozvojom obce Brezov - začlenenie obce do územia MAS TOPOĽA

Stručný popis územia MAS TOPOĽA:

Územie verejno - súkromného partnerstva MAS Topoľa sa nachádza v severovýchodnej časti SR a pozostáva z 20 obcí (17 obcí v okrese Svidník, 3 obce v okrese Bardejov) a 1 mesta. Administratívno-správne je územie zaradené do Prešovského samosprávneho kraja. Združenie týchto obcí v celistvom území je typicky vidieckeho charakteru, kde len mesto Giraltovce má štatút mesta. Najväčšou obcou je obec Kračúnovce s 1203 obyvateľmi a najmenšia je obec Kobylnice s počtom obyvateľov 98. Ďalej do združenia patria nasledovné obce s počtom obyvateľov k 31.12.2014: Brezov (389 obyv.), Dukovce (264 obyv.), Brezov (138 obyv.), Kalnište (556 obyv.), Kuková (723 obyv.), Lascov (538 obyv.), Lúčka (513 obyv.), Lužany pri Topli (260 obyv.), Marhaň (948 obyv.), Matovce (123 obyv.), Mičakovce (148 obyv.), Okružle (648 obyv.), Radoma (444 obyv.), Soboš (148 obyv.), Štefurov (111 obyv.), Valkovce (219 obyv.), Železník (467 obyv.), Želmanovce (339 obyv.).

Hustota osídlenia dosahuje 79 osôb na 1 km², čo je oproti priemeru SR menej o 29 osôb na 1 km² a menší o 8 osôb oproti priemeru PSK. Nadmorská výška obcí je v priemere od 160 do 280 m n. m. Najnižší bod je v katastrálnom území Mičakovce – osada Tarbaj 170 m.n.m., najvyšší bod je Kamenná Soboš s nadmorskou výškou 485 m.n.m.

Rozloha územia je 15 617 ha. Z čoho 53,57 % zaberá poľnohospodárska pôda, 37,98 % lesná pôda, 2,32 % vodné plochy, 4,08 % zastavané územie a 2,05 % ostatné územie.

Na základe uvedenej štruktúry je v území rozvinutá poľnohospodárska výroba a drevospracujúci priemysel. Nerastné bohatstvo územia je vo veľkej miere nepreskúmané. V súčasnosti je zastúpené ložiskami štrkopieskov, v obmedzenom množstve tehliarskych surovín a pieskovcov.

3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec súčasťou okresu Bardejov a Vyššieho územného celku Prešov.

Tabuľka 2 Základná charakteristika obce

Základná charakteristika obce Brezov (k 31.12.2014)	
Kód obce	519 081
Názov okresu	Bardejov
Názov kraja	Prešovský kraj
Štatút obce	obec
PSČ	087 01
Telefónne smerové číslo	054
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1335
Nadmorská výška obce	190 m.n.m.
Celková výmera územia obce [m ²]	6 890 000
Hustota obyvateľstva na km ²	56,02
Zdroj: OcÚ Brezov	

Obec Brezov sa nachádza v Nízkych Beskydách, v doline rieky Topľa ústiaceho do rieky Ondava. Vymedzené územia patrí do severnej časti regiónu Horný Šariš, leží na území Ondavskej vrchoviny a horstva Busov na severovýchode Slovenska a je územnou súčasťou Slovensko – poľského hrebeňa oblasti vonkajšieho flyšu Nízkych Beskýd ako súčasť Karpát.

Riešené územie obce je vymedzené jeho katastrálnymi hranicami. Takto vymedzené územie má rozlohu 689 ha. Podrobne riešené územie je vymedzené hranicami zastavaného územia obce rozšírenými o plochy navrhované na bývanie, technickú vybavenosť a rozvoj cestovného ruchu. Vyššiu územnú jednotku pre obec predstavuje sídelný útvar Bardejov, ktorý je sídlom okresného mesta. Najvyššiu územnú jednotku pre sídlo predstavuje sídelný útvar Prešov. Územím prechádzajú regionálne a miestne systémy ekologickej stability.

Riešená zóna sa v ňom prezentuje ako Ondavská vrchovina sídla rekreačného charakteru s nosnou funkciou obytnou.

V zásadách urbanistickej koncepcie sa hovorí:

1. sídlo považovať za súčasť štruktúry HSA Bardejov s bezprostrednou nadväznosťou na rekreačný krajinného územného celku Ondavská vrchovina,
2. pri ďalšom rozvoji považovať za hlavné kritéria rekreačnú a obytnú funkciu, nové objekty realizovať formou sústredených IBV v súlade s urbanistickým návrhom,
3. občiansku vybavenosť doplniť o zariadenia podľa návrhu,
4. rekreačné zariadenia v sídle umiestňovať, a povoľovať zmenu obytných objektov pre individuálnu chalupársku rekreáciu a prázdninové domy,
5. rozvoj poľnohospodárskej, najmä živočíšnej výroby usmerniť z hľadiska určujúcej funkcie sídla,
6. rozvoj lesníckej výroby a drevospracujúceho priemyslu,
7. rozvoj cestovného ruchu a vidieckeho turizmu,
8. podpora a rozvoj malého a stredného podnikania.

Poloha širšie väzby

Záujmové územie sa nachádza na severovýchode Slovenskej republiky blízko hraníc s Poľskou republikou. Severovýchodné Slovensko charakterizuje malebná zvlnená krajina Nízkych Beskýd. Ich súčasťou je aj Ondavská vrchovina, ktorej hlboké lesy siahajú až na hraničný hrebeň Karpát. Pod nimi sa rozkladajú lúky, v nižších polohách prechádzajúce do kultúrnej krajiny s obrábanými pôdami, v doline miestnych potokov ústiach do rieky Topľa, vznikla osada, ktorá v premenách času vyrástla na dnešnú obec Brezov. Obec je v mikroregióne Stredná Topľa. Z dôvodov spádovitosti je obec v rámci územia MAS začlenená do MAS TOPOĽA, o. z.

Geografická charakteristika územia

Riešené územie patrí do severnej časti regiónu Horný Šariš, leží na území Ondavskej vrchoviny a horstva Busov na severovýchode Slovenska a je územnou súčasťou Slovensko – poľského hrebeňa oblasti vonkajšieho flyšu Nízkych Beskýd ako súčasť Karpát. Tieto potom pokračujú vnútorným flyšom. Územie Ondavskej vrchoviny patrí k najzachovalejším prírodným horským regiónom na Slovensku. Geologicky územie je tvorené paleogénom a pozostáva z morských usadenín v striedaní s bridlicou, vrstvami pieskovca a ílu. Flyšové oblasti obsahujú vhodný stavebný kameň – masívne pieskovce.

Klimatické pomery

Vymedzenie klimatických oblastí sa zakladá na typizácii klímy, konštruovanej na základe teploty a vlhovej charakteristiky. Zaujmové územie patrí do mierne teplej oblasti a leží na rozhraní oceánskeho kontinentálneho podnebia.

Podnebie je tu vnútrozemské, mierne vlhké, teplé s priemernou ročnou teplotou 6,7 °C. Podľa dlhodobých meteorologických štatistík je najteplejším mesiacom júl s priemernou dennou teplotou 16 °C a najchladnejší január iba -3,9 °C, priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje okolo 700 milimetrov, pričom najsuchší mesiac je január, najviac zrážok je v júli a v auguste.

3.1 HISTÓRIA OBCE

Obec Brezov patrí medzi najstaršie dediny v okolí. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1335.

Šľachtický rod Abovcov z Drienova žil v obci Marhaň, pri delbe majetkov jeden zo šľachticov dostal panstvo v okolí brezového hája, ktoré bolo majetkovou časťou panstva. Toto bolo písomne podchytené Spišskou kapitulou ako Brezov vytvorený z panstva Marhaň. Obec sa nazýva aj Nyresmezo v zmysle Brezové pole, alebo v maďarskom názve Nyrjes. Slovenský názov Brezov sa dostal do zápisov z roku 1540, napriek tomu, že obec patrila k skupine starších slovenských dedín vybudovaných ešte pred 11. storočím.

Brezov ako majetková súčasť panstva Marhaň bol vo vlastníctve šľachticov z Drienova ešte v polovici 15. storočia. Neskôr patril v 15. – 16. storočí šľachticom zo Sečoviec, Brezovice, Torysy, Bertotoviec, Dežofiovcom, Tahiovcom, Ujfalušiovcom.

Najdlhšie hospodáril na riešenej území veľkostatkár Tahí, ktorý bol neskôr v cudzine a majetok mu spravoval správca. Zostal po ňom kaštieľ, ktorý bol v roku 1969 zbúraný.

V roku 1427 boli brezovské sedliacke usadlosti zdanené do 27 port. V 17. storočí tu vyberali mýto. V obci boli rozsiahle záhrady. V roku 1652 bol postavený katolícky kostol, pôvodne renesančný, po roku 1797 barokizovaný klasicisticky upravený. Z roku 1760 nad hlavným oltárom je rokokový krucifix. Kostol sa dostal v roku 1666 do rúk protestantov a neskôr v roku 1763 bol opäť katolícky. Brezov je od roku 1788 miestnou kapelániou, od roku 1810 farou. Pred vchodom do kostola je kamenný kríž z roku 1895, po obvodu kostola sú ochranné múry a staré hroby. Pôvodní obyvatelia sa zaoberali remeselnou výrobou, výroby úžitkových predmetov z dreva, prútia a slamy.

Podrobné záznamy z histórii obce sú v obecnej kronike, ktorá je v dobrom stave.

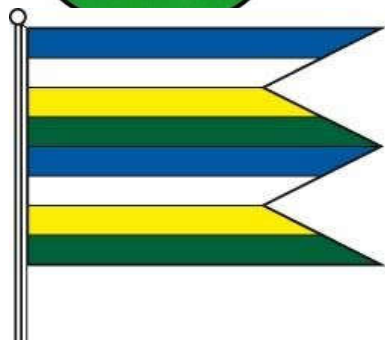
Pamiatky:

V obci je rímskokatolícky kostol, zasvätený Povýšenie svätému krížu a kaplnka – fundátor Tomáš Lukáč.

3.2 SYMBOLY OBCE

Erb obce Brezov pozostáva z modrého štítu, na ktorom je znázornená zelená lúka, uprostred je vyobrazený žltý kríž a po jeho stranách sú dve brezy so žltými listami.

Vlajka pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej, bielej, žltej, zelenej, modrej, bielej, žltej a zelenej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. z. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

3.3 PRÍRODNÉ POMERY

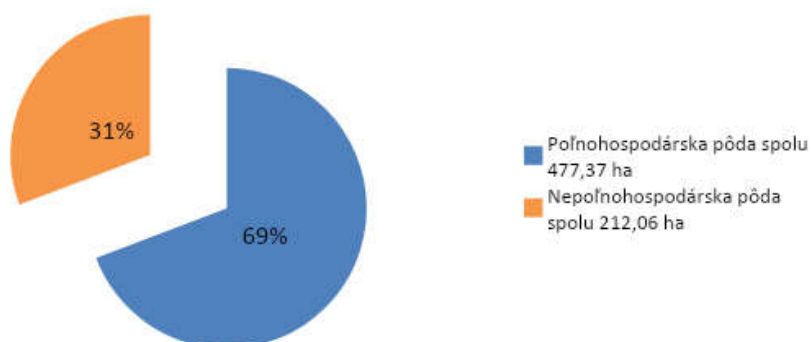
Obec Brezov sa nachádza na východnom Slovensku v Prešovskom kraji, v okrese Bardejov. Vzdialenosť obce od tohto okresného mesta je cca 30 km. Obec Brezov bola postavená v Nízkych Beskydách, v doline povodia rieky Topľa a potoka, ktorý prechádzal cez brezový háj so stredom v nadmorskej výške 190 m.n.m. Najnižší bod obce je na juhovýchode, kde vyúsťuje rieka Topľa a má hodnotu 180 m.n.m. Najvyšší bod v k. ú Brezov je vrch Dúbrava s 348 m.n.m., ktorý sa nachádza v severovýchodnej časti katastrálneho územia Brezov. Katastrom obce v časti Malý Brezov preteká potok ústiaci do rieky Radomka, ktorá preteká časťou obce Pusté.

3.4 VYUŽITIE KRAJINY OBCE

Celková plocha riešeného územia je tvorená z 31 % nepoľnohospodárskou pôdou o výmere 212,06 ha a zvyšných 69 % predstavuje poľnohospodárska pôda s výmerou 477,37 ha.

Graf 5 Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy za rok 2014

Pomer poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy za rok 2014

Zdroj: www.katasterportal.sk

Pôdny fond riešeného územia nám znázorňuje nasledujúca tabuľka. Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy tvoria trvalo trávne porasty (45,50 %) a orná pôda (20,84 %). Malú časť tvoria aj záhrady (2,59 %). V súvislosti s tým, že dané územie sa nachádza v mierne teplotnom pásme, ktorého klíma je zaradená do teplotne horského typu, sa tu nevyskytujú chmelnice ani vinice. V rámci nepoľnohospodárskej pôdy tvoria najväčšiu časť lesné pozemky (19,61 %) ďalej ostatné plochy (0,54 %), zastavané plochy (5,21 %) a vodné plochy (5,40 %).

Tabuľka 3 Pôdny fond riešeného územia za rok 2014

Pôdny fond	Rozloha (ha)		Rozloha (%)
Poľnohospodárska pôda			
- orná pôda	143,69		20,84
- chmelnice	0		0
- vinice	0		0
- záhrady	19,95		2,90
- ovocné sady	0		0
- trvalo trávne porasty	313,72		45,50
Poľnohospodárska pôda spolu:	477,37		69,24
Nepoľnohospodárska pôda			
- lesné pozemky	135,22		19,61
- vodné plochy	37,24		5,40
- zastavané plochy	35,90		5,21
- ostatné plochy	3,70		0,54
Nepoľnohospodárska pôda spolu:	212,06		30,76
Celkom:	689,43		100

Zdroj: www.katasterportal.sk

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana kvality ovzdušia

Riešene územie z hľadiska čistoty ovzdušia predstavuje relatívne homogénny priestor. Kotliny a údolia sú v prevažnej miere postihnuté lokálnymi zdrojmi znečistenia, zvlášť v prípade inverzných situácií, vrcholové oblasti sú naopak do určitej miery atakované diaľkovým prenosom emisií priemyselných aglomerácií. Relatívnu homogénnosť územia mohli narúšať priestory kumulácie zdrojov a činnosti spôsobujúcich znečistenie ovzdušia (priemyselné plochy, koncentrácia dopravy a pod.). Takéto výrazne zdroje znečistenia ovzdušia však v riešenom území zastúpené nie sú.

V dôsledku zvyšovania cien zemného plynu občania stále vo väčšej miere sa vracajú menej hodnotné, ale tradičné druhy palív, najmä drevo. Vplyvom toho by mohlo dôjsť najmä v zime k zhoršeniu kvality ovzdušia. Občania aj predstavitelia obce začínajú výraznejšie uvažovať o využívaní ľahšie dostupných domácich, ekologicky čistých, ale lacnejších palív a energie, napr. obnoviteľné a alternatívne zdroje energie. Najvhodnejšou je biomasa, palivové drevo a drevný odpad. Stúpa záujem aj o alternatívne zdroje energie (slnečná energia, veterná energia, tepelné čerpadlá, bioplyn). Zatiaľ sú využívané nepatrne a aj v blízkej budúcnosti budú mať iba charakter doplnujúceho spektra klasických palív a energie.

Ochrana kvality vôd

Voda je nevyhnutnou súčasťou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov. Zabezpečenie dostatku kvalitnej čistej vody je preto jednou zo základných požiadaviek existencie človeka. Do riešeného územia zasahuje významná vodohospodárska oblasť Starina, čo predpokladá napojenie obce na uvedenú vodovodnú vetvu a vybudovanie vodovodnej siete v obci.

Odpadové hospodárstvo

Obec nemá významného producenta komunálneho odpadu. Podľa Programu odpadového hospodárstva sa zberom TKO a separovaným zberom na území obce zaoberá a zber realizuje Mestský podnik služieb Gíraltove. Zapojením sa obce do separovaného zberu sa využijú druhotné suroviny a znížia náklady na získavanie nových surovín na výrobu nových výrobkov. V súčasnosti obyvatelia triedia sklo, plasty, autobatérie, bielu techniku, bioodpad, žiarivky atď.

Chránené územia

Katastrálne územie obce Brezov sa nachádza na území, na ktorom podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny platí I. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana).

3.6 CESTOVNÝ RUCH

Obec Brezov má tak prírodné, ako aj umelo vytvorené predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu vo vidieckom prostredí. Poloha obce umožňuje kombinácie návštev na turistické vychádzky pre spoznávanie prírodných krás počas celého roka, zber lesných plodov počas letných a jesenných mesiacov. Nie sú tu však vybudované, udržiavané ani značené turistické chodníky, preto turistické vychádzky musia byť spojené so sprievodcovskými službami miestnych obyvateľov.

Medzi najvýznamnejšie umelo vytvorené predpoklady rozvoja cestovného ruchu vo vidieckom prostredí patria bohaté a čiastočne zachované prvky hmotnej a duchovnej ľudovej kultúry. Žiada sa vyhľadať ich korene a obnoviť v podobe sporadicky, ale najmä pravidelne usporadúvaných kultúrno-spoločenských podujatí, vytvoriť miesto pre zhromažďovanie a prezentáciu hmotných i duchovných hodnôt kultúrneho dedičstva.

Obec má aj výbornú polohu pre návštevy Bardejova (30 km), mesta, ktorého historické jadro je zapísané vo svetovom zozname pamiatok kultúrneho dedičstva UNESCO, Prešova (31 km) s pozoruhodnou renesančnou mestskou pamiatkovou rezerváciou. Turisticky príťažlivou v letnom období je aj umelo vytvorené vodné dielo Domaša, vhodné na plážovú rekreáciu a na rybolov. Medzi ďalšie turisticky atraktívne miesta patria: Duklianský priesmyk, bývalé kúpele Šarišský Štiavnik a drevené kostolíky východného obradu.

Supraštruktúru cestovného ruchu nachádzame vo voľných ubytovacích a stravovacích kapacitách rodinných domov a domácej produkcií poľnohospodárskych plodín. Rodinné domy sú dobre vybavené po stránke technickej aj hygienickej, žiada sa zlepšiť ich estetickú stránku. Veľkým problémom je však nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb vidieckeho cestovného ruchu. Zlepšenie je vo vytrvalej osvetovej a cieľavedomej vzdelávacej pôsobnosti medzi miestnymi obyvateľmi.

Riešené územie obce svojou prírodnou scenériou, historickým potenciálom a daným stupňom úrovne turistickej supraštruktúry a infraštruktúry vytvára podmienky pre podstatne dynamickejší rozvoj vidieckeho turizmu. Pri navrhovaní produktov vidieckeho cestovného ruchu uplatňovaných v riešenom území je potrebné vychádzať predovšetkým z jeho geomorfologického charakteru, z klimatických podmienok a z jeho daností, najmä blízkosti Domaše. Žiada sa vybudovať cyklotrasy a turistické chodníky a využiť potenciál voľných objektov na ubytovanie turistov.

Hlavným motívom domácich i zahraničných návštevníkov je turistika a poznávací turizmus spojený s národnými kultúrnymi pamiatkami. Väčšina pasantov nezostáva v riešenom území kvôli chýbajúcej infraštruktúre dlhšie ako jeden až dva dni.

Najviac uplatňovaný formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Ondavská vrchovina tvoriaca súčasť Nízkych Beskýd zatiaľ vykazuje nie príliš hustú sieť turistických chodníkov, čo predstavuje významné pozitívum z hľadiska záťaže na okolité prostredie a umožňuje turistom a ostatným obdivovateľom divokej horskej prírody pohyb v skutočných priestoroch ticha.

3.7 OBYVATEĽSTVO A ŠTRUKTÚRA OSÍDLENIA

Analýza demografického vývoja v obci Brezov, vychádzajúc z údajov v Tabuľke 4, poukazuje na pomerne stabilný vývoj počtu obyvateľov za posledných 6 rokov. Najvyšší podiel tvorí každý rok obyvateľstvo v produktívnom veku (15 – 64 rokov).

Tabuľka 4 Vývoj počtu obyvateľov v obci Brezov

OBYVATEĽSTVO

rok	pohlavie	predproduktívne v %	produktívne v %	poproduktívne v %	spolu v %
2014	muži	13,33	78,49	8,21	50,52
	ženy	9,95	68,59	21,47	49,48
2013	muži	14,14	76,26	9,60	51,70
	ženy	9,73	68,65	21,62	48,30
2012	muži	15,5	75,50	9	51,55
	ženy	10,64	68,62	20,74	48,45
2011	muži	17,33	74,26	8,42	51,01
	ženy	10,31	68,56	21,13	48,99
2010	muži	17,56	76,10	6,34	50,74
	ženy	13,07	67,84	19,10	49,26
2009	muži	19,42	73,79	6,80	51,63
	ženy	13,47	68,39	18,13	48,37
2008	muži	18,45	75,24	6,31	51,37
	ženy	15,90	66,15	17,95	48,63

Zdroj: OcÚ Brezov

Graf nám znázorňuje vývoj počtu obyvateľov v obci Brezov za posledných šesť rokov, kde môžeme vidieť iba malé odchýlky.

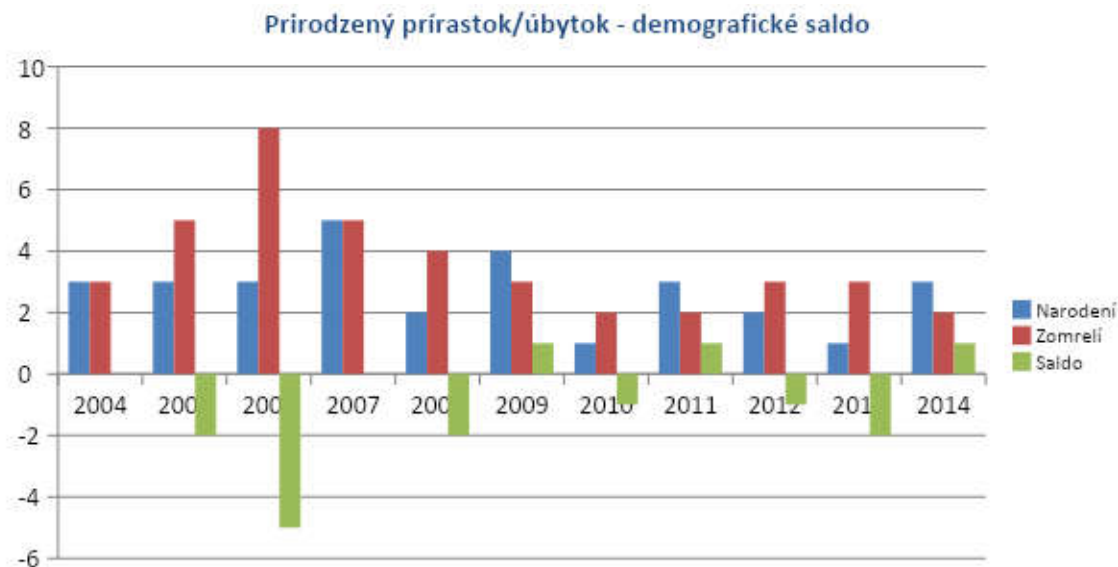
Graf 6 Vývoj počtu obyvateľov v obci Brezov

Zdroj: OcÚ Brezov

Prirodzený prírastok ako výsledok reprodukcie obyvateľstva, ktorý predstavuje rozdiel medzi počtom živonarodených a zomrelých obyvateľov dosahuje v poslednom období rokov 2004-2014 nasledujúce hodnoty, ktoré uvádza Graf 3.

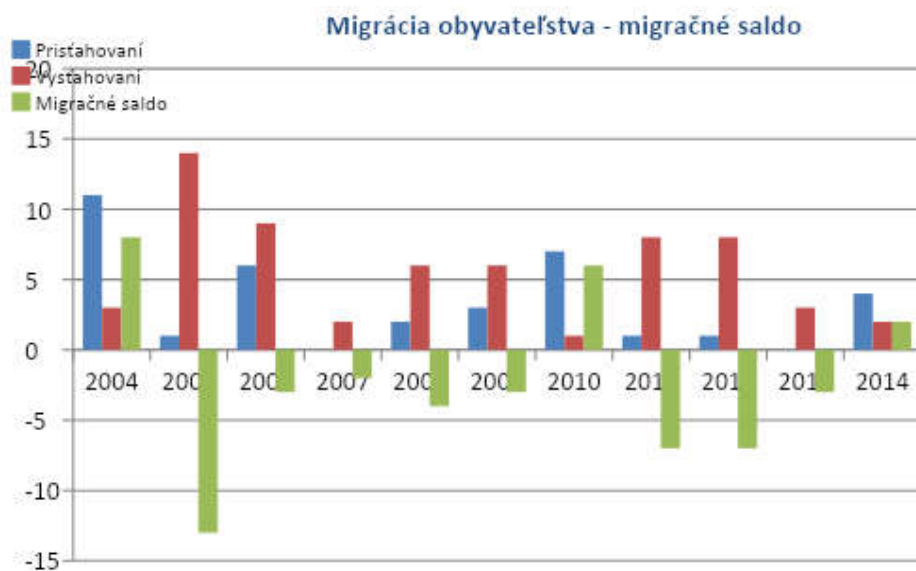
Graf 7 Prirodzený prírastok/úbytok

Zdroj: OcÚ Brezov

V rámci migrácie obyvateľov obce Brezov dochádza v priebehu niekoľkých rokov skôr k vystáholectvu, čo môže byť spôsobené tým, že ľudia odchádzajú do iných miest a zahraničia za prácou.

Graf 8 Migrácia obyvateľstva

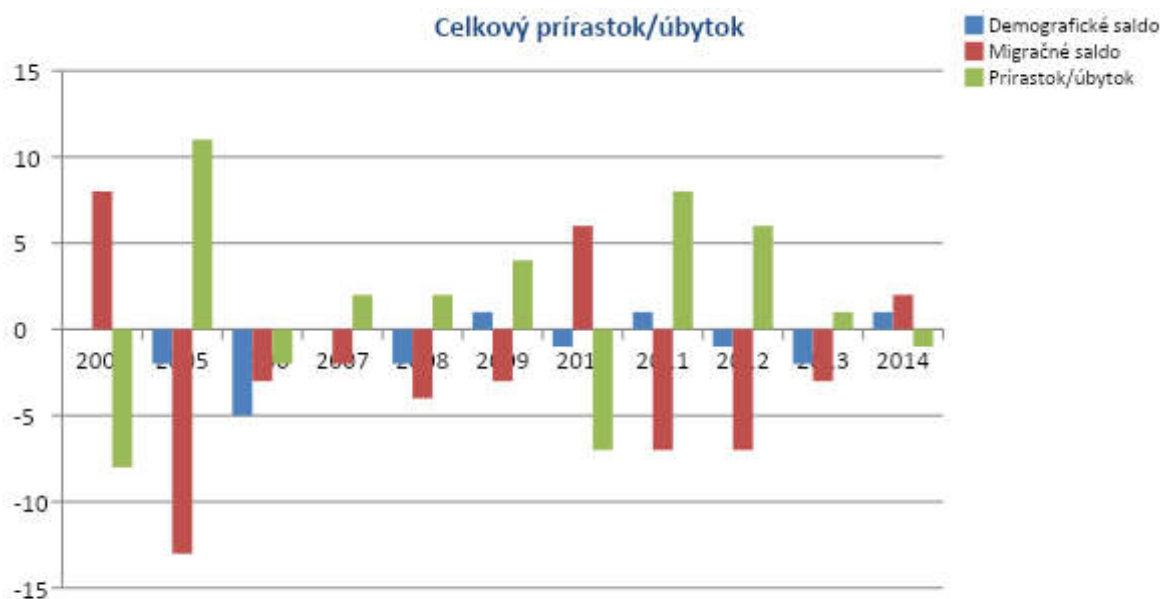

Zdroj: OcÚ Brezov

Celkový prírastok obyvateľstva je súčet prirodzeného prírastku a migračného salda. V obci Brezov v období rokov 2004 – 2014 prevažovali negatívne hodnoty celkového prírastku. Celkové prírastky pozorujeme v rokoch 2000, 2011 - 2012 . Veľký podiel na úbytku obyvateľstva má hlavne sťahovanie sa obyvateľstva za prácou. Ide prevažne o mladých ľudí, ktorí po ukončení štúdia nenašli

uplatnenie v našom regióne ani v jeho blízkom okolí. Dôvodom je nízky počet firiem a zamestnávateľov.

Graf 9 Celkový prírastok/úbytok

Zdroj: OcÚ Brezov

Tabuľka 5 Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov

Rok	2020	2040
Počet obyvateľov	370	390

Zdroj: OcÚ Brezov

Z celkového počtu obyvateľov tvoria najpočetnejšiu skupinu obyvatelia rímskokatolíckeho vierovyznania (85,09%). Gréckokatolícké vierovyznanie je 5,14 % obyvateľov a ku evanjelickému vierovyznaniu sa hlási 9,25 % obyvateľov.

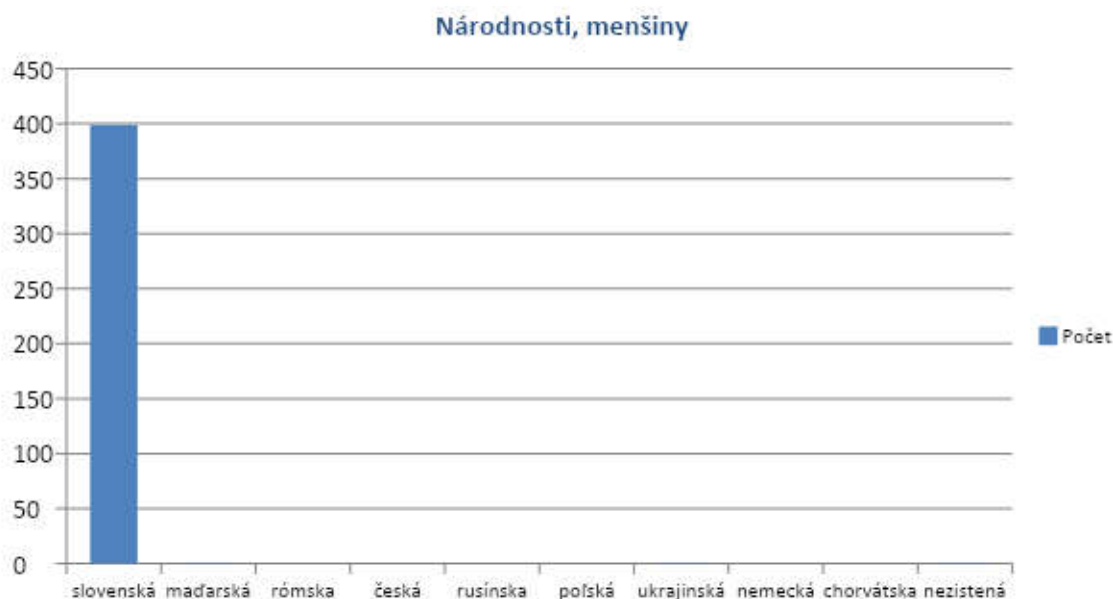
Graf 10 Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Zdroj: OcÚ Brezov

Z pohľadu národností sa 399 obyvateľov obce hlási k slovenskej národnosti, 1 obyvateľ k českej a 1 k ukrajinskej. Z hľadiska národností tu nedochádza k žiadnym konfliktom.

Graf 11 Národnosti a menšiny

Zdroj: OcÚ Brezov

3.8 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Vzdelanie má priamy súvis s úspešným uplatnením sa na trhu práce. Tak, ako nižšie vzdelanie nesie v sebe vyššie riziko nezamestnanosti, vyššie vzdelanie prináša neporovnateľne vyššie možnosti uplatnenia sa na trhu práce. V obci prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním bez maturity, nasledujú absolventi stredoškolského štúdia s maturitou a pomerne nízke percento je zastúpené vysokoškolsky vzdelanými občanmi. Presnú štatistiku vzdelanosti obyvateľov obec nevedie, nakoľko je

to v súčasnosti pre jej potreby irelevantné. Školské vzdelanie je odrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti a odráža celkové ekonomické, hospodárske a sociálne pomery.

Strategické ciele:

Dosiahnuť kompatibilitu vzdelania a kvalifikácie s požadovanou úrovňou EÚ je stabilizácia školy, prezentácia školy a predškolského zariadenia a jej výsledkov. Ich modernizácia, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností. Zlepšovanie mimoškolskej záujmovej činnosti a spolupráca školy s obyvateľmi obce. Podporovať výmenu vzdelávacích pobytov detí a učiteľov v zahraničí. V obci sa nachádza ZŠ 1.– 4., ktorá a predškolské zariadenie, ktoré sú nefunkčné. Žiaci navštevujú ZŠ Marhaň a Giraltovce. Budovu predškolského a školského zariadenia je potrebné využiť na iné účely a potreby obce.

Tabuľka 6 Vzdelanie

Najvyššie skončený stupeň školského vzdelania	spolu	v %
základné	72	17,95
učňovské (bez maturity)	80	19,95
stredné odborné (bez maturity)	42	10,47
úplné stredné učňovské (s maturitou)	14	3,49
úplné stredné odborné s maturitou	49	12,22
úplné stredné všeobecné	20	4,99
vyššie	2	0,49
vysokoškolské bakalárske	8	2,0
vysokoškolské (magisterské, inžinierske, doktorské)	42	10,47
vysokoškolské doktorandské	1	0,25
ostatní bez udania školského vzdelania	7	1,76
ostatní bez školského vzdelania	0	0
deti do 16 rokov	64	15,96
úhrn	401	100

Zdroj: OcÚ Brezov

Na území MAS Topoľa absentujú veľké a stredné podniky, ktoré zamestnávajú viac ako 250 zamestnancov. Spôsobuje to veľmi nízky počet priemyselných podnikov a domácich i zahraničných investorov, ktorí by vytvorili nové pracovné miesta. Najväčším zamestnávateľom v blízkom okolí je RIKOSTAV, s.r.o., ktorý sa špecializuje na výrobu, predaj a prenájom obytných, kancelárskych, sanitárnych a skladových kontajnerov a na výrobu montovaných domov. Táto firma zamestnáva 70 zamestnancov.

Dôležitým zamestnávateľom obyvateľov obce Brezov sa odvetvie priemyselnej výroby, kde je zamestnaných 36 % obyvateľstva, prevažne mimo regiónu. V odvetví stavebníctva pracuje 30 % obyvateľstva a 10 % obyvateľstva pracuje v oblasti verejnej správy a obrany. V Tabuľke 7 uvádzame ďalšie informácie o odvetviach, kde sú zamestnaní obyvatelia obce Brezov.

Tabuľka 7 Odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	spolu	v %
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	0	0
lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	4	8
ťažba nerastných surovín	0	0
priemyselná výroba	18	36
výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	0	0
stavebníctvo	15	30
veľkoobchod a maloobchod	2	4

hotely a reštaurácie	2	4
doprava, skladovanie a spoje	0	0
peňažníctvo a poisťovníctvo	0	0
nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby	0	0
verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	5	10
školské	1	2
zdravotníctvo a sociálne starostlivosť	0	0
ostatné verejné, sociálne a osobné služby	3	6
EA bez udania odvetví	0	0
spolu	50	100

Zdroj: OcÚ Brezov

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov, v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonávajú politiku zamestnanosti.

ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytvárania nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR vo Svidníku a v Bardejove, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných.

Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP podporuje predovšetkým vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva 4 nezamestnaných občanov v rámci aktívnych prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Podnikateľské subjekty v obci

Obec Brezov sa nachádza v blízkosti mesta Giraltove, ktoré je od obce vzdialené 2,5 km. Pred rokom 1989 sa v meste Giraltove nachádzali výrobné podniky ako napríklad Kožiarske závody, poľnohospodárske družstvo a iné prevádzky, ktoré poskytovali zamestnanie obyvateľom zo širokého okolia preto sa v samotnej obci nezriadila žiadna väčšia prevádzka, ktorá by bola schopná zamestnať obyvateľov obce. V súčasnom období v obci pôsobia nasledovné podnikateľské subjekty:

Poľnohospodárske podielnícke družstvo Brezov, rastlinná a živočíšna výroba

M.S.T. Group, s.r.o., výroba a predaj OOPP

Ing. Peter Partila, maloobchod v oblasti potravín a drogérie

Fistav, s.r.o., maloobchod, stavebníctvo

3.9 BÝVANIE – VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTÍ

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 tvorilo obec Brezov 48 hospodáriacich domácností. Obývaných bytov bolo spolu 40, obývaných bytov v rodinných domoch 34 a spolu domov 40.

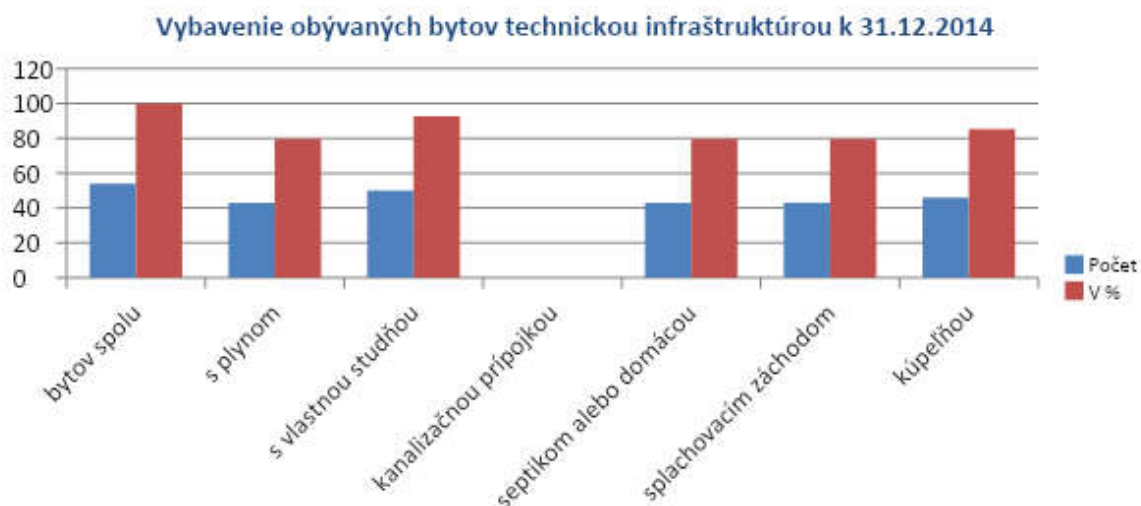
Tabuľka 8 Hospodáriace domácnosti rok 2014

	Hospodáriace domácnosti	Obývané		
		byty		domy
		spolu	v rodinných domoch	
BREZOV	48	40	34	40

Zdroj: www.statistics.sk

Z celkového počtu rodinných domov v obci Brezov je 79,63 % domácností plynofikovaných, 92,59 % domácností je napojených na nefunkčný vodovod, 79,63 % domácností má septik alebo domácu ČOV, splachovacím záchodom je vybavených 79,63 % a kúpeľňou 85,19 % domácností.

Graf 12 Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Zdroj: OcÚ Brezov

Domový a bytový fond

Obec má typické vidiecke rozdelenie bytového fondu. Nové domy, postavené po roku 1970, sú dobre vybavené po stránke technickej, hygienickej aj estetickej s vysokým štandardom bývania a počtom obývaných miestností. Väčšina je využívaná len čiastočne alebo vôbec, a tak vytvára prirodzenú supraštruktúru rozvoja cestovného ruchu vo vidieckom prostredí. Základným problémom je, že obyvateľstvo nie je pripravené prijať hostí – účastníkov cestovného ruchu do svojich obydľí.

3.10 ŠKOLSTVO

V obci sa nenachádza školské ani predškolské zariadenie. Deti do 6 rokov navštevujú materskú školu v Lascove a v Giraltovcích. Žiaci 1.-9. ročníka navštevujú základné školy v Giraltovcích a Marhani.

Mesto Giraltovec tvorí tiež vyučovaciu základňu pre stredoškolákov na Súkromnej strednej odbornej škole a na Gymnáziu. Umeleckú prípravu pre žiakov z okolia a samotnej obce poskytuje Základná umelecká škola v Giraltovcach.

Zdravotne postihnuté deti majú možnosť navštevovať Spojenú základnú školu v Giraltovcach a Komunitné centrum pre zdravotne postihnutých.

3.11 KULTÚRA A ŠPORT

Ponuka kultúrnych, spoločenských a športových aktivít je viac-menej tradičného charakteru. V obci sa pravidelne konajú tieto podujatia: ples, Deň matiek, Deň detí, Silvester, Mikuláš, kultúrno-spoločenské posedenie v mesiaci úcty k starším. Pre miestnych obyvateľov, obyvateľov z okolitých obcí i návštevníkov sa v obci tiež každoročne usporadúva Športový deň.

Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do iných obcí a väčších okresných centier. V rámci spoločenského a športového vyžitia občanom chýbajú oddychové zóny v obci a jej okolí (lavičky, altánky, piknikové plochy) a otvorené priestranstvá na konanie kultúrnych a letných zábav (amfiteáter, pódia a pod.). Kultúrne podujatia organizuje obec v kultúrnom dome alebo na futbalovom ihrisku.

3.12 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Za lekárskou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia z Brezova do zrekonštruovanej Mestskej polikliniky v Giraltovcach, kde nadstavbou budovy pribudli nové odborné ambulancie. Najväčším poskytovateľom je firma ILB, s. r. o., ktorá zabezpečuje i zdravotnícke služby vo vedľajšom objekte. Podobne využívajú aj pohotovostnú službu, rýchlu zdravotnícku pomoc a sieť lekární.

Najbližšia nemocnica je vo Svidníku (26 km) a v Prešove (33 km). V obci chýba denný stacionár, no obyvatelia môžu toto zariadenie navštevovať v Giraltovcach. V meste Giraltovec sa nachádza aj Komunitné centrum na pomoc sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva. V obci nie je dostatočne rozvinutá sociálna infraštruktúra. V obci nefunguje vývarovňa, ani rozvoz stravy pre chorých a nevládných občanov. V obci nie sú zabezpečované žiadne terénne opatrovateľské či iné sociálne služby.

3.13 EKONOMIKA OBCE

Tabuľka č. 9 ukazuje príjmy a výdavky obce v schválených a upravených ukazovateľoch postupne od roku 2009 do roku 2013.

Tabuľka 1 Príjmy a výdavky obce od roku 2019 - 2013

Rok	PRÍJMY	PRÍJMY skutočnosť	VÝDAVKY	VÝDAVKY skutočnosť	Výsledok hospodárenia
	schválené/úprava		schválené/úprava		

2009	25 457	32 273	41 544,31	25 457	32 273	36 135,04	-4 961
2010	21 276	23 594	27 341,15	21 276	23 594	22 575,11	-922
2011	20 675	21 671	26 476,18	20 675	21 671	17 289,81	4 396
2012	21 377	30 537	31 642,93	21 377	30 537	21 693,92	-1 959,71
2013	21 987	24 059	34 159,47	21 987	24 059	23 271,92	2 435,81

Zdroj: Obec Brezov, spoločná úradovňa obcí Bardejov

3.14 SAMOSPRÁVA

Právomoci a kompetencie obce

Kompetencie obce (t.j. právomoc a pôsobnosť obce) sú dané:

- Ústavou Slovenskej republiky (najmä čl. 64 – 71)
- Zák. SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Platnou právnou úpravou SR
- Všeobecne záväznými nariadeniami obce na úseku samosprávnych činností (čl. 71 ods. 2 Ústavy SR)

Organizačná štruktúra obce

Súčasným zriadením verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Brezov. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov, ktorí sú volení obyvateľmi obce na obdobie 4 rokov. Najvyšším výkonným orgánom obce je starosta, ktorého volia obyvatelia obce na 4 roky. Starostom obce Brezov od roku 2014 je Ing. Jozef Kristiňák. Zástupcom starostu obce je Ing. Ján Kaňuščák. Hlavnou kontrolórkou obce je Zuzana Bednárová. Poslancami pre volebné obdobie 2014 – 2018 sú: Ing. Ján Bednár, Mariana Daňková, Ing. Ján Kaňuščák, Darina Krasnajová, Peter Lukáč.

3.15 TRH PRÁCE

Prechodom slovenskej ekonomiky na trhovú formu sa prejavili v značnej miere aj negatívne zmeny. Najvýraznejšie obyvateľstvo obce zasiahla nezamestnanosť. Najmä dlhodobá nezamestnanosť je sociálnym, kultúrnym, ekonomickým a psychologickým problémom. Územie obce patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Svidníku. Zaoberá sa aj aktívnou politikou trhu práce. Okrem toho vyhodnocuje trh práce v obciach a mestách celého okresu, eviduje nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a organizuje rekvalifikačné kurzy. Tabuľka 10 ukazuje prehľad o počte nezamestnaných v posledných šiestich rokoch.

Tabuľka 10 Nezamestnanosť aktualizovať 2015 – 2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Brezov	16	10	13	14	15	15

Zdroj: ÚPSVaR Gíraltovce

3.16 TECHNICKÁ, TECHNOLOGICKÁ A DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra

Obec Brezov je od roku 1999 plynofikovaná, napojená na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Verejný vodovod nie je. Občania využívajú zásobovanie vodou z kopaných studní, ktoré nie vždy spĺňajú všetky limity ukazovateľov kvality pitnej vody. Systém likvidácie odpadových vôd nie je vyriešený. Obec v súvislosti s ďalšou potenciálnou výstavbou v budúcnosti plánuje vybudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd. V obci nie sú iné zdroje energie – vodné ani veterné, či ďalšie alternatívy. Dodávku a rozvod elektrickej energie zabezpečuje Východoslovenská energetika, a.s. Prešov.

Stav telefónnej siete je dostačujúci. Územie obce je čiastočne pokryté signálmi mobilných operátorov Orange, a.s. , O2 a T-mobile. Káblová televízia v obci nie je zavedená. Internetové pripojenie objektov obce a obyvateľov v domácnostiach zabezpečuje MCOM-NET Raslavice.

Verejné osvetlenie v obci je dostačujúce, ale vyžaduje si rekonštrukciu. Miestny rozhlas je po čiastočnej rekonštrukcii v roku 2007, napriek tomu je potrebná jeho ďalšia renovácia.

Tabuľka 3 Technická infraštruktúra

infraštruktúra	obec
cestná sieť v km	2,9
cesty 1. kategórie	0
cesty 2. kategórie	1,7
Ostatné	1,2
železničná sieť v km	0
plyn v km	2,7
kanalizácia v m	0
ČOV	0
vodovod v m	0
vodný zdroj	Studne
zber TKO	
- klasický	Áno
- separovaný	Áno
domové ČOV	Áno
spôsob vykurovania	Plyn, tuhé palivo
vedenie elektrickej energie	
- vzdušné	Áno
- káblové	Áno
železničná stanica	Nie
vlakové spoje	Nie
železničná zastávka	Nie
autobusová stanica	Nie
autobusové spojenie	Áno
- z toho expresné	Nie
telefónny rozvod	Áno
rozhlas	Áno
káblová TV	Nie
regionálne trasy TI	Nie
medzinárodné trasy TI	Nie

Zdroj: OcÚ Brezov

Dopravná poloha

Cez obec prechádza cesta III. triedy č. 3533 smerom na Bardejov a Giraltovce s napojením sa na cestu I. triedy č. 21. Spomínané komunikácie sú v správe Prešovského samosprávneho kraja, ktorý vykonáva aj ich údržbu.

Dopravná obslužnosť

Autobusovú dostupnosť celoplošne zabezpečuje v obci autobusová doprava – Slovenská autobusová doprava Prešov a Humenné. V regióne nepremáva osobná ani dopravná železničná doprava. Najbližšie železničné stanice sú v Lipníkoch, Hanušovciach nad Topľou, Bardejove a v Prešove.

4 IDENTIFIKÁCIA VONKAJŠÍCH FAKTOROV A ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V OBCI

Obec Brezov je súčasťou Prešovského samosprávneho kraja. Prešovský kraj má v rámci Slovenskej republiky najvyššiu pôrodnosť a najvyšší prirodzený prírastok obyvateľstva. Vplyvom migrácie je však celkový prírastok obyvateľstva len druhý najvyšší v SR. V poslednom období dochádza k úbytku populácie v predproduktívnom veku a nárastu populácie v produktívnom a poproduktívnom veku.

Prešovský samosprávny kraj patrí medzi kraje, ktoré zaostávajú za rozvojom ostatných slovenských regiónov ako aj regiónov EÚ. Jeho úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily nedosahuje ani 40 % úrovne v súčasných krajinách EÚ. A aj keď náskok sa postupne znižuje, toto znižovanie je mierne a pri súčasných tempách rastu by hospodárstvo Prešovského kraja dosiahlo hladinu Európskej únie až v roku 2259.

Prešovský kraj sa na tvorbe celoštátneho hrubého produktu (HDP) podieľa objemom 9 čo je najmenší podiel zo všetkých krajov Slovenska.

Najvýznamnejším odvetvím hospodárstva Prešovského kraja je obchodná činnosť, ktorej sa v regióne venuje najviac podnikateľských subjektov. K významným hospodárskym odvetviam patrí aj spracovateľský priemysel, predovšetkým potravinársky, založený na poľnohospodárskej produkcii, odevný, textilný, drevospracujúci priemysel. V priemysle Prešovského kraja je zamestnaných približne 34 % ekonomický aktívneho obyvateľstva.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

Prešovský kraj je územím s veľkým prírodným potenciálom, množstvom historických pamiatok, ľudovou architektúrou a folklórom. Uvedené skutočnosti vytvárajú predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu i na území MAS Topoľa. Obec Brezov je situovaná v prostredí Nízkych Beskýd, ktorá je obľúbenou destináciou pre turistiku. Vzhľadom na potenciál, ktorý má toto územie sú veľké rezervy v oblasti poskytovania najmä služieb vidieckeho CR a využívaním ubytovania v súkromí a vybudovania rodinných fariem a vhodnými ponukami i rozvoj agroturistiky.

Prešovský kraj je známy ako región plný turistických atrakcií. Je to región kúpeľov s vyše 400 minerálnymi a termálnymi prameňmi. Viac ako štvrtina všetkých kultúrnych pamiatok Slovenska sa nachádza práve na území Prešovského samosprávneho kraja. Okrem národných kultúrnych pamiatok v samotnom Prešove (detailne rozpísané v Podpornom dokumente) možno spomenúť mesto

Bardejov s historickým centrom zapísaným v zozname svetového dedičstva UNESCO, Spišskú Kapitulú (UNESCO), stredoveké mesto Levoča s najvyšším dreveným oltárom na svete, jedinečný mestský hrad v Kežmarku, hrad Stará Ľubovňa zo 14-teho storočia, 26 drevených kostolíkov datovaných od 15-teho storočia, unikátne Opáľové bane v Dubníku, odkiaľ pochádza najväčší opál na svete, prešovské soľné bane Solivary s technológiou zo 16. storočia, či Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.

V rámci rozlohy SR má Prešovský kraj rozlohu (18,3 %). Napriek tomu, že podiel Bratislavského, Trnavského, Trenčianskeho a Nitrianskeho kraja predstavuje súhrne iba 34,8 % podiel na území SR, v týchto krajoch žije viac ako 46 % obyvateľstva. Najhustejšie obývaným krajom SR je Bratislavský s hustotou obyvateľstva 301 obyvateľov na km² a najnižšia hustota obyvateľstva je v Banskobystrickom kraji (70 obyvateľov na km²) a Prešovskom kraji (70 obyvateľov na km²).

Z celkového počtu sídiel tvoria až 92,9 % sídla do 1 999 obyvateľov, z ktorých najmä v horských a podhorských oblastiach prevládajú malé vidiecke sídla. Štruktúra osídlenia sa vyznačuje veľkou početnosťou malých obcí, najmä v severnej a severovýchodnej polohe. Značná časť obcí (63), čo predstavuje 9,47 %, nedosahuje veľkostnú kategóriu 100 obyvateľov. 23 sídiel má štatút mesta.

Kraj sa rozprestiera v smere západ – východ. Dĺžkou 250 km približne trikrát prekonáva svoju šírku. Prešovský kraj má spoločné hranice s dvoma samostatnými štátmi, Poľskom (360 km), Ukrajinou (38 km) a s tromi slovenskými kraji, Košickým, Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom.

Povrch Prešovského kraja je výrazne členitý, s pomerne vysokými horami, z ktorých najvyššie sú Vysoké Tatry. Nachádza sa tu najvyššie položené mesto na Slovensku – 2 655 m vysoký Gerlachovský štít. Z celkovej výmery kraja 899 761 ha zaberá lesná pôda 49,1 %.

V bohatej a pestrej prírode Prešovského kraja sa nachádza množstvo chránených území. Najcennejšie sú národné parky – Tatranský národný park, Pieninský národný park a Národný park Poloniny, v juhozápadnom cípe zasahuje do územia kraj časť Národného parku Nízke Tatry.

Vo vekovej štruktúre je pre viaceré okresy Prešovského kraja, v porovnaní s ostatnými kraji a okresmi SR typický nadpriemerný podiel obyvateľstva v predproduktívnom a v produktívnom veku. Tento jav je charakteristický najmä v okresoch s vysokým podielom rómskeho obyvateľstva. V pohlavnej štruktúre obyvateľstva Prešovského kraja mierne prevládajú ženy (50,8 %).

Územie prešovského kraja je národnostne nehomogénne. Viac ako 9/10 predstavuje obyvateľstvo slovenskej národnosti. Najpočetnejšími menšinami sú rusínska a ukrajinská.

Z hľadiska medzinárodnej dopravy má Prešovský kraj významnú polohu na sever – juh, ale aj východ – západ. Prechádza ním dôležitý hlavný severný cestný koridor Bratislava – Žilina – Poprad – Prešov – Košice, v smere sever – juh východný medzinárodný koridor Poľsko – Stará Ľubovňa- Prešov a Poľsko – Svidník- Prešov, ktorý pokračuje po spoločnej trase do Košíc a Maďarska.

Čo sa týka leteckej dopravy na území regiónu je medzinárodné letisko Poprad, ktoré slúži hlavne pre región Tatier a ďalšie časti kraja majú letecké spojenie z medzinárodného letiska Košice.

Železničné trate medzinárodného, resp. celoštátneho významu sú Žilina – Košice – Medzilaborce a Plaveč – Prešov – Košice.

Verejnú autobusovú dopravu zabezpečujú linky Slovenskej autobusovej dopravy a linky súkromných prepravcov.

Kľúčové charakteristiky pre ďalší ekonomický rozvoj regiónu:

a) zaostávajúce miestne hospodárstvo

Príčiny zaostávania je možné rozdeliť do niekoľkých skupín:

- Nízka produktivita práce v sektoroch priemyslu a služieb
- Nízka miera využitia pracovných síl vzhľadom na vysokú nezamestnanosť, najmä v poľnohospodárstve

- Efektívnejšiemu rozvoju hospodárstva regiónu bráni aj nedostatočne vybudovaná infraštruktúra dopravných rýchlostných komunikácií.

b) nevyužitý rozvojový potenciál

Územie Prešovského samosprávneho kraja poskytuje veľký potenciál rozvoja a je schopný zvyšovať konkurencieschopnosť jeho hospodárstva. Medzi najsilnejšie stránky regiónu patria:

- Bohaté prírodné a kultúrno-historické danosti krajiny
- Strategická poloha na hranici troch krajín a v hraničnom pásme EÚ
- Mladá pracovná sila
- Priaznivé klimatické prostredie a pôdne pomery
- Výdatné zásoby minerálnych a liečivých prameňov a geotermálnych prameňov

c) únik mozgov

Stálym a pretrvávajúcim javom v regióne je dlhodobé vystahovávanie sa miestnych obyvateľov, ktoré súvisí s nízkou atraktivitou existujúcich pracovných miest a nízkou priemernou mzdou. Preto dochádza k problémom s udržaním kvalifikovanej pracovnej sily.

d) sociálne napätie

Sociálne napätie v marginalizovaných skupinách obyvateľstva ide ruka v ruku so zaostávajúcim hospodárstvom. Problémom je aj regionálne rozmiestnenie a dostupnosť zariadení sociálnych služieb, najmä ide o penzióny a domovy dôchodcov.

e) znečistenie životného prostredia

Životné prostredie PSK kraja, predovšetkým jeho juhovýchodná časť, patrí k najviac znečisteným oblastiam na Slovensku. Oveľa dôležitejšie je, že toto znečistenie rastie a môže ohroziť ekologickú stabilitu. Aktuálnym problémom Prešovského kraja je aj neustále ohrozenie ničivými záplavami.

STEEP faktory

V analýze vonkajšieho prostredia bola použitá STEEP analýza, ktorá posudzuje vonkajšie faktory v jednotlivých oblastiach. Ide o problémy na krajskej a celoštátnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj.

Tabuľka 12 STEEP analýza

Sociálna oblasť	Hospodárska oblasť	Environmentálna oblasť
Sociálne faktory	Technologické a ekonomické faktory	Environmentálne faktory
▪ Demografické zmeny ▪ Zmeny v životnom štýle ▪ Oslabovanie tradičných hodnôt v rodine	▪ Rýchle tempo inovácií technológií ▪ Postupná informatizácia spoločnosti ▪ Ekonomická kríza ▪ Nedostatočná kvalita podnikateľského prostredia v SR ▪ Slabá ekonomická výkonnosť PSK	▪ Globálne ekologické problémy ▪ Hrozba zmeny klímy a jej dôsledkov ▪ Klimatická a energetická politika štátu a EÚ

Zdroj: vlastné spracovanie

K STEEP analýze ešte patrí aj analýza politických faktorov (analýza týchto faktorov je uvedená len informatívne nakoľko celý PHRSR obce je spracovávaný v troch oblastiach: sociálnej, hospodárskej a environmentálnej). Politické faktory sú dané najmä vstupom SR do NATO a EÚ v roku 2004, Schengenského priestoru v roku 2007, zavedením eura v roku 2009, globalizáciou ekonomiky a životného štýlu. Na zmiernenie dopadov ekonomickej krízy sú prijímané politické rozhodnutia v oblasti znižovania verejných výdavkov a zvyšovanie príjmov do štátneho rozpočtu, čo negatívne ovplyvňuje podnikanie i aktivity samospráv. Rozpočet Samosprávneho kraja je nižší v podobe nižších príjmov z podielových daní čo sa následne prejavuje v oblasti financovania školstva a sociálnych služieb. U obyvateľstva je možné badať nízku dôveryhodnosť hlavne v oblasti justície a korupčného správania sa vo verejnej správe.

5 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Uvedená časť prezentuje orientačné plnenie cieľov predchádzajúceho PHRSR.

Tabuľka 4 Ex-post hodnotenie

Cieľ	Hodnotenie
Modernizácia budovy obecného úradu, modernizácia kultúrno-spoločenskej budovy vchodu a strechy	<i>nesplnené</i>
Výstavba Turisticko-športového zariadenia	<i>nesplnené</i>
Dobudovanie vodovodnej siete a úprava dažďových kanalizácií	<i>nesplnené</i>
Rekonštrukcia kanála a odstavnej plochy pri kostole 2018 - 20 000 €	<i>splnené</i>
Úprava a spevnenie koryta miestneho potoka a jeho prítokov	<i>čiastočne splnené</i>
Modernizácia miestnych komunikácií, chodníkov, zastávok	<i>nesplnené</i>
Vybudovanie hospodárskeho dvora so zameraním na agroturistiku	<i>nesplnené</i>
Úprava plôch na cintoríne a pri kostole, výsadba izolačnej zelene	<i>čiastočne splnené</i>
Vybudovanie peších a turistických chodníkov a cyklotrás	<i>nesplnené</i>
Povoľovanie a príprava stavebných parciel pre IBV	<i>nesplnené</i>
Modernizácia miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia	<i>čiastočne splnené</i>

Zdroj: vlastné spracovanie

6 SWOT ANALÝZY

Na základe analytickej časti PHRSR boli spracované SWOT analýzy. Ich spracovaním sme získali nástroje potrebné na vypracovanie strategickej časti. Vyhodnotili sme silné a slabé stránky ako aj príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú danej oblasti. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – „čo je v súčasnosti v území

pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na formovanie územia.

1. Oblasť: Technická a technologická infraštruktúra, doprava a komunikácie

Silné stránky	Slabé stránky
• dostatok prírodných stavebných materiálov a surovín • dobrá geografická poloha v regióne • dostatok pozemkov vhodných na výstavbu • dostatočná hustota cestnej siete • vybudované energetické siete • čiastočne usporiadané pozemky • vhodné podmienky na využívanie ciest na cestovanie do práce	▪ nedostatok finančných zdrojov ▪ chýbajú chodníky okolo miestnych komunikácií, chodníky okolo cesty tretej triedy • nevyužívanie alternatívnych zdrojov energie • zlá kvalifikačná štruktúra pracovného potenciálu • mešká výstavba rýchlostnej komunikácie R4 • chýbajú technológie na využívanie prírodných zdrojov • chýbajúca a neaktualizovaná technická dokumentácia k technickej infraštruktúre • nevybudovaná sieť cyklistických chodníkov • nedostatočná údržba miestnych komunikácií
Príležitosti	Ohrozenia
• využívanie ľudských zdrojov obce pri budovaní obecnej infraštruktúry • čerpanie a využívanie fondov Európskych štrukturálnych investičných fondov najmä PRV a IROP • podporovanie vidieckeho turizmu v rámci MSRÚ MAS Topoľa a kompletizácie infraštruktúry štátom • vybudovať cyklotrasu	• nedostatočný záujem štátu o kompletizáciu technickej infraštruktúry • povodne a živelné pohromy • nezájum o VCR

2. Oblasť: Životné prostredie a odpadové hospodárstvo

Silné stránky	Slabé stránky

• zavedená separácia odpadu a pravidelný odvoz domového a separovaného odpadu • čiastočne zregulované vodné toky • dostupný kvalitný vodný potenciál • lesy bohaté na lovnú zver, huby a lesné plody	▪ nízke ekologické povedomie občanov ▪ nedostatky v separovanom zbere ▪ nevybudované kompostovisko ▪ neukončená regulácia vodných tokov
Príležitosti	Ohrozenia
▪ plošná osvetová činnosť v rámci SR ▪ prísne ukladanie sankcií znečisťovateľom životného prostredia úradmi ▪ kompletizácia technickej infraštruktúry v rámci VÚC ▪ vzdelávanie a osvetová činnosť v environmentálnej oblasti	▪ extrémne výkyvy počasia ▪ kalamity, prírodné katastrofy ▪ mäkká legislatíva ochrany životného prostredia

3. Oblasť: Ekonomická aktivita, podnikanie, využívanie prírodných zdrojov, informatizácia obce a bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
▪ kostol Povýšenia sv. Kríža ▪ dostatok projektov za účelom znižovania nezamestnanosti cez ÚPSVaR ▪ blízkosť miest Giraltove, Prešov, Bardejov ▪ dostupnosť finančných služieb ▪ dobrá geografická poloha na medzinárodnej dopravnej tepne ▪ dostatok vodných zdrojov	▪ zlý technický stav časti verejných budov ▪ nedostatočná sieť drobných služieb ▪ nevyužívanie plodov z ovocných sádov a zeleniny na výkup a konzervovanie ▪ chýbajúce trhové miesto ▪ chýbajúce ubytovacie služby
Príležitosti	Ohrozenia

▪ pozitívne legislatívne zmeny v oblasti podnikania ▪ kooperácia organizácií v rámci regiónu a euroregiónu ▪ dostatok zdrojov EÚ na vytváranie nových pracovných miest ▪ dostatočný potenciál v poľnohospodárstve a	▪ globálne negatívne klimatické zmeny ▪ prírodné katastrofy a kalamity ▪ deštruktívny vplyv podnikateľských lobistických skupín a zneužívania konkurencie v podnikaní

4. Oblasť: Cestovný ruch a propagácia

Silné stránky	Slabé stránky
▪ predpoklady rozvoja pešej turistiky ▪ predpoklady rozvoja cykloturistiky ▪ dobré podmienky na poľovníctvo, ▪ blízkosť miest Stropkov, Svidník, Prešov, Bardejov ▪ potenciál pre budovanie cyklotrás ▪ lokalita bohatá na folklórne tradície	▪ nevybudovaná rýchlostná komunikácia R4 ▪ nedobudované a neoznačené turistické chodníky a cyklotrasy ▪ absencia spolupráce so susediacimi regiónmi ▪ slabá propagácia remesiel v lokalite ▪ nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb vidieckeho turizmu ▪ neexistuje kúpalisko, prírodná plocha na kúpanie ▪ absencia turistických informačných tabúl ▪ nepripravenosť na poskytovanie služieb lovného cestovného ruchu (poľovníctvo a rybárstvo)
Príležitosti	Ohrozenia
▪ podpora malých a stredných podnikateľov ▪ masívna podpora CR zo strany štátu ▪ vytváranie balíkov služieb pre návštevníkov obce ▪ maximálne využívanie modernizovaného amfiteátra v Gíraltovciach,	▪ klimatické riziká ▪ zlé postavenie Slovenska a regiónu na trhu cestovného ruchu ▪ separovanie obcí pre samostatné podujatia

▪ koordinácia kultúrnych a spoločenských podujatí prostredníctvom MAS Topoľa pre celé územie.	

5. Oblasť: Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Silné stránky	Slabé stránky
▪ zdravotná starostlivosť v meste Giraltovce a v okresnom meste Bardejov.	▪ V oblasti sociálnych služieb nie je v obci žiadne zariadenie ▪ chýba zdravotné stredisko
Príležitosti	Ohrozenia
▪ získavanie prostriedkov EÚ	▪ prevládanie konzumného spôsobu života ▪ nepriaznivý demografický vývoj ▪ zhoršovanie zdravotného stavu dôchodcov

6. Oblasť: Vzdelanie, kultúra a šport

Silné stránky	Slabé stránky
▪ že najväčší podiel majú obyvatelia zo vzdelaním v oblasti stavebníctva, poľnohospodárstva, služieb a priemyselnej výroby ▪ odborní remeselníci sú silní potenciálom riešeného územia ▪ existujúci kultúrny dom ▪ obecný úrad, v budove na prízemí je aj súkromný podnikateľ, ktorý sa venuje priemyselnému predaju,	▪ žiadne vzdelávacie zariadenie ▪ najviac obyvateľov je s učňovským vzdelaním, bez maturity ▪ absencia atraktívnych študijných odborov potrebných na trhu práce ▪ chýbajúca oddychová zóna a náučné chodníky a cyklotrasy ▪ nedostatok verejných priestranstiev ▪ chýbajúce kluby pre mládež

- volebná miestnosť a požiarňa zbrojnica, knižnica, detské ihrisko, kostol, zvonica, - založený Spolok Jednoty Dôchodcov Slovenska - Cintorín - v obci funguje turistický oddiel „Tri studničky“, ktorý sa zameriava na turistiku po obci - alebo jej chotár - existencia periodických aktivít: plesy, , MDŽ, Deň detí, Deň Matiek, Mikuláš - usporadúvajú sa športové podujatia	
Príležitosti	Ohrozenia
- kultúrne výmeny na regionálnej a nadregionálnej úrovni - príprava a realizácia projektov EÚ - podpora kultúry, vzdelávania a športu podnikateľskými subjektmi a sponzormi - spolupráca obce s okolitými samosprávami a organizáciami	- deštruktívny vplyv západnej kultúry - odliv mladých ľudí z obce a regiónu - negatívny demografický vývoj

6.1 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BREZOV

Obec Brezov je súčasťou vyššieho územného celku Prešov. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Brezov:

Poľnohospodárstvo:

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané, hovädzí dobytok a oviec a kôz) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárskych podnikoch na území MAS Topoľa
- zanedbané pestovanie zeleniny, zemiakov a ovocných sádov,

Priemysel:

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou pre finančnú náročnosť majú za následok obmedzenia v ponuke výrobkov
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov,

Služby:

- výrazné disparity vo vzťahu obce a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej konkurencie aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky,

Technická infraštruktúra:

- nedostatočná kvalita ciest III. triedy a oneskorená výstavba rýchlostnej komunikácie R 4
- nevybudovaný verejný vodovod a kanalizácia s ČOV,
- potreba rekonštrukcie chodníkov a ich predĺženie smerom na Lascov, vrátane vybudovania zastávky,
- znižovanie rozlohy najmä pasienkov drevinami;
- nekvalitné dažďové priekopy s priesakmi,

Sociálno – spoločenská oblasť:

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;
- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest v obci
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Faktory rozvoja obce Brezov

V poľnohospodárstve:

- obnova ovocných sádov, zeleniny a iných netradičných plodín dáva možnosti rozvoja bývania, kde majú najmä mladí farmári možnosť realizácie za pomoci získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci PRV 2014 - 2020,
- kvalita pôdneho fondu v obci umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby,
- rozvoj biotechnológií,

V priemysle:

- rozvinúť drevospracujúci priemysel ako i tradičných výrobkov z dreva s možnosťou posilňovania exportu,

V technickej infraštruktúre:

- polohový potenciál obce s možnosťou zlepšenia zásobovania pitnou vodou a kanalizácií s ČOV v spolupráci s obcami povodia Tople,

V sociálno-spoločenskej infraštruktúre:

- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení v okolí Gíraltoviec.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je podľa zákona č. 539/2008 Z .z. o podpore regionálneho rozvoja: odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Strategickým cieľom PHRSR je trvalo udržateľný rozvoj obce s využitím miestneho potenciálu – ekonomického, ľudského a environmentálneho.

7 VÍZIA OBCE BREZOV

Vízia obyvateľov obce Brezov do roku 2021

„My obyvatelia obce Brezov po roku 2020 žijeme na patričnej úrovni zodpovedajúcej dobe na území MAS TOPOĽA vďaka modernej poľnohospodárskej veľkovýrobe a farmárskej malovýrobe bioproduktov poskytujúce podmienky najmä pre rozvoj agroturistiky i v našej obci, čo aktívne vplýva na vznik flexibilných podmienok na vytváranie nových pracovných príležitostí. Rozvoj ďalších podnikateľských aktivít v malovýrobe a službách, ako aj neustále zlepšovanie technickej a občianskej infraštruktúry a podmienok pre aktivity vo voľnom čase v čistom a zdravom prostredí - to všetko sa bude podieľať na neustálom ekonomickom a spoločenskom raste územia MAS Topoľa ako i obce Brezov, najmä pri uspokojovaní všestranných potrieb nás, obyvateľov obce“.

7.1 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Ekonomická oblasť a technická infraštruktúra

Snahou obce v oblasti ekonomického rastu je zvýšenie ekonomickej výkonnosti obce, zvýšenie jej konkurencieschopnosti a efektívneho využívania dlhodobu nezamestnaných v malých obecných službách a aktivačných prácach ako i využívaním projektov podľa výziev MPSVaR. V roku 2020 predpokladáme zníženie nezamestnanosti v obci o 2 %.

V oblasti technickej infraštruktúry obec vynaloží maximálne úsilie na dobudovanie verejného vodovodu, vybudovania kanalizácie a ČOV.

V oblasti cestnej infraštruktúry sa obec plánuje zamerať na predĺženie, úpravu a rekonštrukciu miestnych komunikácií, ktoré sú v správe obce. Okrem toho plánuje aj osvetlenie prechodov pre chodcov a rozšírenie počtu autobusových zastávok. Na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky je zámerom obce rekonštruovať a predlžovať chodníky popri hlavnej ceste III/556.

Dôležitou súčasťou rozvoja obce je oblasť cestovného ruchu. Obec sa chce zamerať na vzdelanie obyvateľov -poskytovateľov ubytovacích služieb a v letnom období hlavne na využívanie športového areálu a vybudovanie cykloturistického chodníka napájajúceho sa na kostrovú sieť PSK, organizovanie kultúrno športových akcií regionálneho významu a iných atraktivít CR.

Vzdelanie, kultúra a šport

V oblasti rozvoja športu sa chce obec zamerať na rekonštrukciu a obnovu športovísk v obci a výstavbu cyklotrasy.

Environmentálna oblasť

Víziou obce v environmentálnej oblasti je vybudovanie vysokej kvality ŽP, ktorá je prirodzenou a neoddeliteľnou súčasťou rastu kultúry života a ekonomických aktivít obyvateľov. Ochrana a skvalitňovanie životného prostredia, využívanie vodných zdrojov, ochrana ovzdušia a nakladanie s odpadmi a celková ochrana a revitalizácia krajiny. Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry.

V oblasti recyklácie a zhodnocovania odpadov je zámerom obce likvidácia čiernych skládok. Dôležitým prvkom v oblasti životného prostredia je aj zníženie produkcie odpadov v katastri obce a najmä na brehoch rieky Topľa a Brezovského potoka ako a zvyšovanie množstva odseparovaného odpadu obyvateľmi obce. Dosiahnutie tohto cieľa chce obec podporiť prostredníctvom zvyšovania environmentálneho povedomia obyvateľov obce prostredníctvom osvetových aktivít.

Obec sa chce zamerať na zlepšenie kvality povrchových vôd prostredníctvom čistenia a úpravy brehov potokov, vysádzaním vhodných drevín a likvidáciou cudzokrajných.

8 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce obsahuje zoznam opatrení a aktivít uskutočnenie ktorých je potrebná na zabezpečenie realizácie PHRSR obce. Obsahuje konkrétne zámery vedenia obce a občanov obce v oblasti hospodárskej, oblasti environmentálnej a sociálnej až po úroveň opatrení a jednotlivých aktivít potrebných k naplneniu cieľov v daných oblastiach.

Tabuľka 5 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v sociálnej oblasti

Sociálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
1.1 Doplnenie a skvalitnenie infraštruktúry soc. zariadení	1.1.1 Vytvorenie denného stacionára	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1.600 Eur
		Výstavba resp. rekonštrukcia vhodného objektu	80.000 Eur
	1.1.2 Stavebné úpravy Kultúrneho domu v obci vchodové dvere	Aktualizácia projektovej dokumentácie	1.000 Eur
		Rekonštrukcia KD	18 000 Eur
	1.1.3 Vybudovanie požiarnej zbrojnice a kamerového systému	Realizácia výstavby a kamerového systému	40.000 Eur
1.2 Propagácia a organizačné zabezpečenie v oblasti kultúry	1.2.1 Organizácia pravidelných a nových kultúrnych podujatí	Podpora pravidelných a nových kultúrnych a športových podujatí podľa termínov	12.000 Eur
	1.2.2 Vytvorenie podmienok pre propagáciu obce v súčinnosti s MAS Topľa	Spracovať koncepciu propagácie vidieckeho turizmu v obci	10.000 Eur
1.3.	1.3.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1.000 Eur

Doplnenie a skvalitnenie ponuky pre rekreačný šport		Výstavba cyklotrasy a vyhliadkovej veže	40.000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 6 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v hospodárskej oblasti

Hospodárska oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
2.1. Vytvoriť vhodné priestory pre OcÚ a izbu tradícií.	2.1.1. Zmena účelu využitia objektu bývalej ZŠ	Rekonštruovať objekt Základnej školy v Brezove	35 000 Eur
	2.1.2.Modernizácia webovej stránky obce	Modernizácia web stránky obce Brezov	2.000 Eur
2.2. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií	2.2.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Vypracovanie projektovej dokumentácie	3.000 Eur
		Vysporiadanie pozemkov pod miestnymi komunikáciami	5.000 Eur
		Rekonštrukcia miestnych komunikácií	20.000 Eur
		Výstavba miestnych komunikácií v nových obytných zónach	20.000 Eur
		Výstavba miestnych komunikácií na základe pozemkových úprav	20.000 Eur
	2.2.2 Výstavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách	Výstavba chodníka s predĺžením popri ceste III. so zriadením zastávky	56 000 Eur
		Rekonštrukcia chodníka pri moste s prechodom a osvetlením	23.000 Eur
	2.2.3. Zlepšenie stavu chodníkov pre návštevníkov cintorína a cyklotrasy	Vybudovanie chodníkov na cintoríne	10.000 Eur
		Úprava obecných komunikácií na plánovanú cyklotrasou	25.000 Eur
2.3. Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu technickej infraštruktúry	2.3.1. Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Zriadenie kamerového systému	10.000 Eur
		Rekonštrukcia verejného osvetlenia	7 000 Eur
	2.3.2. Rekonštrukcia obecného rozhlasu	Vypracovanie projektovej dokumentácie	1.000 Eur
		Rekonštrukcia obecného rozhlasu	10.000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 7 Plánované ciele, opatrenia a aktivity v environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť			
Cieľ	Opatrenie	Aktivita	Suma
3.1. Ochrana vôd	3.1.1. Zabezpečiť dostatok pitnej vody z verejného vodovodu	Výstavba verejnej vodovodnej siete	165.000 Eur
	3.1.2. Revitalizácia a úprava cestných priekop	Vypracovanie projektovej dokumentácie	2.000 Eur
		Spevnenie brehov potokov	30.000 Eur

		Revitalizácia cestných priekop a spevnenie	10.000 Eur
3.2. Ochrana ostatných súčastí ŽP	3.2.1. Výstavba kanalizačnej siete, ČOV, a revitalizácia oddychových zón v obci	Výstavba kanalizačnej siete a ČOV	145 000 Eur
		Výstavba a revitalizácia obecného parku	15.000 Eur
		Výstavba a revitalizácia obecnej oddychovej zóny	10.000 Eur
		Výsadba zelene na voľných priestranstvách v obci	10.000 Eur

Zdroj: vlastné spracovanie

9 EX ANTE HODNOTENIE

Samospráva identifikovala projekty, ktoré plánuje realizovať v Programovom období 2015 - 2024 v jednotlivých oblastiach. Realizáciou týchto projektov dôjde k zatraktívneniu územia obce a zvýšenie úrovne poskytovaných služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce.

Oblasť ekonomická a hospodárska:

- Uzatvorenie dohody s Regionálnym a informačným centrom a s poskytovateľmi služieb v oblasti vidieckeho CR
- Inštalácia informačných tabúl
- Spracovanie buletínov a máp
- Vybudovanie cyklotrasy cez obec s napojením na kostrovú sieť PSK
- Zriadenie kamerového systému
- Vybudovanie verejného vodovodu
- Výstavba a oprava chodníkov v obci
- Rekonštrukcia rozhlasu
- Rozšírenie rozvodov elektrickej energie, plynu a pitnej a odpadovej vody z dôvodov výstavby IBV a miestnych komunikácií
- Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice
- Vytvorenie prístupu širokopásmového internetu
- Rozšírenie služieb CR v oblasti ubytovacích zariadení

Oblasť environmentálna:

- Likvidácia čiernych skládok
- Prechod na alternatívne zdroje vykurovania domácnosti a budov vo vlastníctve obce
- Spevnenie brehov potoka regulácia koryta
- Výstavba ČOV a kanalizačnej siete
- Revitalizácia obecného parku
- Revitalizácia zelených plôch v obci
- Účasť na školení v oblasti ochrany ŽP a vidieckeho CR

Oblasť sociálna, školská, kultúrna a športová:

- Rekonštrukcia a rozširovanie vhodných stavebných objektov v obci na sociálne služby
- Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov patriacich obci
- Výstavba resp. rekonštrukcia denného stacionára
- Rekonštrukcia interiérov kultúrneho zariadenia
- Materiálno – technické vybavenie denného stacionára
- Rekonštrukcia športového areálu

- Spracovať koncepciu propagácie obce v multimedialnej forme
- Modernizácia webovej stránky

Predpokladaná finančná hodnota jednotlivých plánovaných projektov a aktivít v rámci projektov sa nachádza vo finančnej časti tohto PHRSR.

10 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačnú časť PHRSR obce tvorí opis organizačného zabezpečenia riadenia, zodpovednosti a pravidiel spolupráce medzi jednotlivými orgánmi a subjektmi pri realizácii jednotlivých cieľov vyplývajúcich z *Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov na roky 2015 – 2020*.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR

Realizácia PHRSR obce Brezov bude pozostávať z vykonávania navrhnutých aktivít. Zoznam kľúčových aktivít bude prerokovaný na obecných zastupiteľstvách a verejných zasadnutiach obce a bude každoročne aktualizovaný podľa potrieb obce a možností financovania. Manažment obce plní vo vzťahu k Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja nasledovné úlohy:

- vyčlenenie finančných prostriedkov potrebných na plánované aktivity
- realizácia projektov, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobu udržateľné
- monitorovanie realizácie projektov a plnenia úloh vyplývajúcich z programu rozvoja obce

Komunikačná stratégia

O realizácii jednotlivých aktivít, ktoré sú plánované v rámci spracovaného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bude verejnosť informovaná prostredníctvom webovej stránky obce, úradnej tabule a na verejných zhromaždeniach. Každý rok sa uskutoční stretnutie pracovnej skupiny pre monitorovanie a hodnotenie PHRSR z dôvodu aktualizácie a realizácie jednotlivých aktivít ich finančnej hodnoty, časového harmonogramu, zdrojov financovania a súladu realizácie so schváleným PHRSR obce.

Monitorovanie a hodnotenie

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHRSR. Obec bude postupovať podľa Plánu priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2020. Výstupom procesu bude správa o monitorovaní a správa o hodnotení, s ktorou budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva v Brezove, pracovníci obecného úradu a verejnosť.

Plán priebežného hodnotenia PHRSR na programové obdobie 2015 -2020 zahŕňa výkon kontroly a spôsob hodnotenia. Hodnotenie jednotlivých častí PHRSR alebo PHRSR ako celku je definované dôvodom výkonu kontroly a periodicitou výkonu kontroly.

Dôvodom pre výkon hodnotenia na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva, koordinátora PHRSR prípadne na základe podnetu zo strany kontrolóra obce, na základe auditu prípadne na základe protokolu NKÚ SR môže byť nesúlad spracovaného PHRSR s jeho

jednotlivými cieľmi a aktivitami na ich splnenie a ich skutočnou realizáciou či po stránke obsahovej alebo finančnej.

Hodnotením získame poznatky, ktoré môžeme zapracovať do už schváleného PHRSR obce ich doplnením a následne jeho schválením členmi obecného zastupiteľstva.

Periodicita tohto hodnotenia u strategického hodnotenia je 2 roky po schválení PHRSR a tematické hodnotenie každý rok po schválení PHRSR počas celého programového obdobia 2015 – 2020. Ostatné druhy hodnotení PHRSR budeme realizovať na základe vzniknutej spoločenskej potreby.

Tabuľka 8 Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 – 2024

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, koordinátora PHRSR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	2016	Na základe rozhodnutia starostu obce, poslancov obce, podnetu občanov, koordinátora PHRSR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti PRO	2016	Na základe nesúladu medzi plánovanými aktivitami a cieľmi so skutočnosťou
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	priebežne	Nesúlad medzi cieľmi stanovenými v PHRSR a ich značnom odklone v skutočnosti
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby, návrh na revíziu prípadne doplnenie PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	priebežne	Na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov, podnetu kontrolóra obce, podnetov z kontroly, na základe auditu, na základe protokolu NKÚ SR
		Na základe vzniknutej spoločenskej potreby

Zdroj: Vlastné spracovanie

11 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán obsahuje zoznam aktivít na daný rozpočtový rok s výhľadom na najbližšie roky a zahŕňa časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít z PHRSR.

V akčnom pláne sú zaznamenané jednotlivé aktivity v rámci jednotlivých oblastí, ktoré sú realizované v danom roku a ktoré plánuje obec realizovať v najbližších rokoch. Je tam uvedený stručný popis aktivity, zapojenie subjektov alebo partnerov a objem a zdroje finančných prostriedkov potrebných na realizáciu jednotlivých aktivít.

Aktualizácia akčného plánu bude vykonávaná 1 x ročne na základe už realizovaných aktivít s výhľadom na realizáciu aktivít na základe predpokladaných výziev z jednotlivých Operačných programov prípadne na základe realizácie aktivít z ich zdrojov vrátane rozpočtu obce.

Pri spracovaní akčného plánu sa vychádzalo z tabuľky ex – post hodnotenia PHRSR za predchádzajúce plánovacie obdobie a priorít realizovania jednotlivých aktivít, ktoré sú v danom čase aktuálne realizovateľné. Akčný plán tvorí prílohu k PHRSR obce Brezov.

12 FINANČNÁ ČASŤ

Vo finančnej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sú uvedené viac zdrojové formy financovania, ktoré budú priebežne dopĺňané na základe Operačných programov a iných možných finančných zdrojov z ktorých bude realizácia jednotlivých opatrení financovaná.

Tabuľka 9 Predpokladané zdroje financovania jednotlivých opatrení

Opatrenie e	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromn é zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Sociálna oblasť							
Opatrenie 1.1.1.	81 600	65 280	12 240	0,00	4 080	81 600	0,00
Opatrenie 1.1.2.	19 000	14 250	3 800	0,00	950	19 000	0,00
Opatrenie 1.1.3.	40 000	30 000	8 000	0,00	2 000	40 000	0,00
Opatrenie 1.2.1.	12 000	0,00	0,00	0,00	12 000	12 000	0,00
Opatrenie 1.2.2.	10 000	7 500	2 000	0,00	500	10 000	0,00
Opatrenie 1.3.1.	41 000	30 750	8 200	0,00	2 050	41 000	0,00
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 2.1.1.	35 000	28 000	7 000	0,00	0,00	35 000	0,00
Opatrenie 2.1.2.	2 000	1 500	400	0,00	100	2 000	0,00
Opatrenie 2.2.1.	68 000	51 000	13 600	0,00	3 400	68 000	0,00
Opatrenie 2.2.2.	79 000	59 250	15 800	0,00	3 950	79 000	0,00
Opatrenie 2.2.3.	35 000	26 250	7 000	0,00	1 750	35 000	0,00
Opatrenie 2.3.1.	17 000	12 750	3 400	0,00	850	17 000	0,00
Opatrenie 2.3.2.	11 000	8 250	2 200	0,00	550	11 000	0,00
Environmentálna oblasť							
Opatrenie 3.1.1.	165 000	123 750	33 000	0,00	8 250	165 000	0,00
Opatrenie 3.1.2.	42 000	31 500	8 400	0,00	2 100	42 000	0,00
Opatrenie 3.2.1.	180 000	135 000	36 000	0,00	9 000	180 000	0,00

Zdroj: vlastné spracovanie

13 ZÁVER

Tabuľka 19 Postup tvorby PHRSR - záver

Dokument

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov 2015 - 2020
Štruktúra:	Úvod, Analytická časť, Strategická časť, Programová časť, Realizačná časť, Finančná časť a Záver
Spracovanie	
Forma spracovania:	Na základe Mandátnej zmluvy
Obdobie spracovania:	december 2014 – február 2015
Riadiaci tím:	4 členovia, 5 stretnutí
Pracovné skupiny:	3 pracovné skupiny, 9 členov, 6 stretnutí
Externá odborná spolupráca:	Riadiaci tím
Účasť verejnosti :	MAS Topoľa, Vidiek, n. o.
Náklady na spracovanie:	Komunikácia s verejnosťou, 30 osôb 150 EUR
Prerokovanie	
Prerokovanie v komisiách samosprávy - verejné pripomienkovanie nebolo vznesené	
Schválenie	
Obecné zastupiteľstvo v Brezove schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezov do roku 2024	

Zdroj: vlastné spracovanie

Spracovaním PHRSR obce Brezov vznikol strategický strednodobý dokument v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a územia MAS TOPOĽA a je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja obce v jej jednotlivých oblastiach.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce vychádza z prioritných potrieb obce a z možností ich realizácie s cieľom zlepšovať životné podmienky jej obyvateľov a zvyšovať konkurencieschopnosť regiónu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je otvorený dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný podľa vyžadujúcich si potrieb na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zodpovednosť za administratívne zabezpečenie a za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít obsiahnutých v programe má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a príslušné komisie zriadené pri obecnom zastupiteľstve. Predpokladom pre úspešnú realizáciu rozvojových zámerov obce je aktívny prístup volených zástupcov v obecnom zastupiteľstve pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

Kolektív spracovateľov PHRSR obce Brezov ďakuje všetkým zúčastneným za vynaložené úsilie a čas.

Predmetný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa: 9. 2. 2015 uznesením č.8/09022015.

Aktualizácia PHRSR bola schválená Obecným zastupiteľstvom v Brezove dňa 4.12.2020 uznesením č. 67/11/2020.

.....

pečiatka obce

.....

Mgr. Ladislav Lukáč - starostka obce

AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2021 - 2022

Opatrenia: Majetkovo právne usporiadanie nehnuteľností obce

Aktivita:

1. Geodetické zameranie pozemkov a stavieb v užívaní obce a postupné majetkovo-právne usporiadanie pozemkov pri OÚ, MŠ, PZ a na ulici Kórea pre IBV.

Cieľ: Usporiadanie vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam

Termín 4/2022 – 11/2024

Predpokladané náklady: 18 600 €.

Opatrenia: Budovanie dopravnej infraštruktúry v obci

Aktivita:

1. Vybudovanie chodníka pre peších s autobusovou zastávkou.

Cieľ: Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov obce

Pre realizáciu diela je zabezpečená projektová dokumentácia a požiadavka na NFP z implementácie stratégie CLLD MAS Topoľa

Realizáciou opatrenia sa vybuduje nový chodník v neprehľadnej zákrute smerom na obec Lascov. V rámci chodníka sa vybuduje i autobusová zastávka a osvetlenie priechodu pre obyvateľov cez cestu III. Triedy č. 3533.

Termín – 6/2021 – 11/2021

Cena diela – 56 000 €

2. Výstavba chodníka na obecnom cintoríne v dĺžke 200 m

Cieľ: Zlepšiť prístup pre návštevníkov obecného cintorína k hrobovým miestam a prepravy pozostalých na miesta odpočinku.

Termín: 5/2021 – 11/2021

Cena diela – 10 000 €

3. Úprava cestnej priekopy c dĺžke 220 m

Cieľ: Odviesť dažďové vody z cestnej vyčisteným priekopy, uloženým odpadových rúr so spádovaním priepustmi

Pre realizáciu opatrenia je potrebné zabezpečiť PD, rozpočet a ohlásenie stavebných úprav.

Termín: 5/2022 – 10/2022

Cena diela: 10 000 €

4. Rekonštrukcia chodníka s napojením na cestný most

Cieľ: Zvýšenie bezpečnosti obyvateľov spevnením podložia chodníka, doplnením dlažby a obrubníkov s prechodom pre chodcov

Pre realizáciu diela je potrebné zabezpečiť PD, vyjadrenia VSPDS Bratislava a ÚMK a ohlásenie stavebných úprav.

Termín: 3/2022 – 10/2022

Cena diela: 23 000 €.

Opatrenia: Budovanie zariadení cestovného ruchu a rozširovanie služieb CR

Aktivity:

1. Zlepšenie podmienok pre organizovanie Brezovského behu zdravia.

Cieľ: Zvýšiť úroveň organizovania regionálneho športového podujatia „Brezovský beh zdravia

Vybudovať kvalitné bežecké trate pre organizovanie podujatia rôznych kategórií s využitím dotácie PSK.

Termín: august 2022

Náklady: 12 000

2. Zabezpečenie projektovej dokumentácie pre výstavbu cyklotrasy

Cieľ: Zatraktívnenie obce a zlepšenie podmienok pre vidiecky turizmus a zvyšovanie podielu nízkoúhlíkovej dopravy.

Opatrenia:

1. Spracovanie zjednodušenej PD

Termín : jún 2017

Cena PD: 1 500,00 EUR

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2014 - 2020
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR PSK),
6. RIÚS PSK 2014 – 2020
7. Národný program reforiem, máj 2012,
8. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
9. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
10. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
11. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
12. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
13. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
14. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
15. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
16. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
17. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
18. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
19. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
20. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
21. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny
22. Interné materiály obce
23. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000
24. www.statistics.sk
25. Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
Gestor CLLD	Hlavným orgánom zodpovedným za koordináciu prípravy a implementácie CLLD na národnej úrovni je sekcia rozvoja vidieka a priamych platieb MPRV SR
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MAS	Miestna akčná skupina
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
Nariadenie (EÚ) 1303/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (všeobecné nariadenie),
Nariadenie (EÚ) 1305/2013	Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005,
NFP	Nenávratný finančný príspevok
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 – 2020
RO	Riadiaci orgán
SR	Slovenská republika
Stratégia CLLD	Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok z PRV – projekt
príručka	Príručka pre žiadateľa o NFP
príručka 19.2	Príručka pre žiadateľa v rámci podopatrenia 19.2 -
Zákon o EŠIF	Zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Systém riadenia	Systém riadenia PRV 2014 -2020
Systém riadenia CLLD	Systém riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020
Výberová komisia	Výberová komisia pre schvaľovanie stratégií CLLD a výber MAS (ďalej len „Výberová komisia“) je zriadená gestorom CLLD ako spoločný orgán

	zložený z členov riadiaceho orgánu pre PRV a riadiaceho orgánu pre IROP. Výberová komisia sa zriaďuje za účelom organizovania celého výberového procesu Miestnych akčných skupín (ďalej len „MAS“) v rámci podopatrenia 19.2 PRV, vrátane zabezpečenia hodnotenia predložených projektových zámerov pre Stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len „stratégia“) a overenia vhodnosti zadaného hodnotiacich a výberových kritérií predkladaných jednotlivými MAS pre plánované opatrenia a následne predkladané žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej „ŽoNFP“). Na základe finančných alokácií Výberová komisia odporučí aby príslušným MAS bol po splnení podmienok podľa poradia udelený štatút MAS zo strany PPA.